

Analiza financijskih izvještaja u prehrambenoj industriji

Ilinković, Matea

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:808103>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-06**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

DIPLOMSKI RAD

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA U PREHRAMBENOJ
INDUSTRIJI**

Mentor:

Prof.dr.sc. Branka Ramljak

Student:

Matea Ilinković

Split, rujan 2023. godina

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1. Problem istraživanja.....	1
1.2. Predmet istraživanja	2
1.3. Istraživačka pitanja	2
1.4. Ciljevi istraživanja.....	3
1.5. Metode istraživanja	3
1.6. Doprinos istraživanja.....	4
1.7. Struktura diplomskog rada	5
2. TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI I FINACIJSKI POKAZATELJI	6
2.1. Zakonski okvir financijskog izvještavanja u RH.....	6
2.2. Općenito o financijskim izvještajima i njihovoj važnosti	7
2.3. Temeljni financijski izvještaji.....	7
2.3.1. Bilanca	7
2.3.2. Račun dobiti i gubitka	9
2.3.3. Izvještaj o novčanom toku.....	10
2.3.4. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	11
2.3.5. Izvještaj o promjenama kapitala.....	11
2.3.6. Bilješke uz financijske izvještaja	12
2.4. Općenito o analizi poslovanja i njenoj važnosti	12
2.5. Financijski pokazatelji	12
2.5.1. Pokazatelji likvidnosti.....	13
2.5.2. Pokazatelji zaduženosti	13
2.5.3. Pokazatelji profitabilnosti.....	14
2.5.4. Pokazatelji aktivnosti	14
2.5.5. Pokazatelji ekonomičnosti.....	14
2.6. Horizontalna analiza.....	15
2.7. Vertikalna analiza.....	15
3. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA PODRAVKA D.D.	17
3.1. Općenito o poduzeću Podravka d.d.....	17
3.2. Horizontalna analiza.....	17
3.2.1. Horizontalna analiza bilance 2017. do 2021. godine	18

3.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka	22
3.3. Vertikalna analiza.....	24
3.3.1. Vertikalna analiza bilance.....	24
3.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka	29
3.4. Analiza putem pokazatelja	31
4. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA KRAŠ D.D.	35
3.1. Općenito o poduzeću Kraš d.d.....	35
3.2. Horizontalna analiza.....	35
3.2.1. Horizontalna analiza bilance.....	35
3.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka	39
3.3. Vertikalna analiza.....	42
3.3.1. Vertikalna analiza bilance.....	42
3.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka	46
3.4. Analiza putem pokazatelja	48
5. USPOREDBA PODUZEĆA PODRAVKA D.D. SA PODUZEĆEM KRAŠ D.D.	52
5.1. Rezultati analize putem pokazatelja kod oba poduzeća i njihova usporedba	52
5.2. Analiza pojedinačnih stavki financijskih izvještaja i usporedba kod oba poduzeća	52
5.3. Odgovori na postavljena istraživačka pitanja	54
6. ZAKLJUČAK	58
LITERATURA.....	59
POPIS TABLICA.....	61
POPIS SLIKA	61
SAŽETAK	62

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

Analiza financijskih izvještaja je važna, jer osigurava podatke o uspješnosti poslovanja, financijskom stanju i položaju određenog poduzeća. Predstavlja važan izvor informacija poduzetnicima i menadžerima koji su spremni investirati ili razviti određene poslovne odluke na temelju tih informacija. Važno je spomenuti da je također važan izvor informacija i ulagačima, partnerima ili nekim državnim institucijama. Omogućuje jasnu ocjenu financijskog položaja poduzeća što može biti korisno u procjeni dugoročne održivosti poslovanja. Mogu se identificirati i prepoznati određeni rizici ili prilike pomoću analize financijskih izvještaja, jer se prati rast prihoda, dobiti, troškova i na taj način se mogu stvoriti prilike za povećanje profitabilnosti. Omogućuje i usporedbu poslovanja sa konkurentskim poduzećima u istoj industriji čime se mogu definirati prednosti i nedostaci u poslovanju, te se drukčije usmjeriti strateške odluke. Menadžmentu je navedena analiza od iznimne važnosti, jer se time učinkovito prati vođenje poduzeća i ostvarivanje ciljeva, te se na taj način donose važne odluke o financiranju i ulaganjima. Analiza financijskih izvještaja je važna za transparentnost poslovanja i usklađenost s različitim regulatornim zahtjevima. Poduzeća su često zakonski obvezna objaviti svoje financijske izvještaje, te tako pomažu regulatorima i dioničarima da procjene usklađenost poduzeća s propisima i standardima.

Financijski izvještaji putem kojih se radi analiza jesu: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje (NN 120/16; NN 116/18).

Kada završi poslovna godina, poduzetnici analiziraju svoje poslovanje kroz određeno razdoblje prema dostupnim podacima. Poduzimaju se sve mjere i donose odluke kako bi se u budućnosti poboljšalo poslovanje. Na taj način se može pridonijeti povećanju profitabilnosti, optimiziranju poslovnih procesa i samog poboljšanja određenih područja. Kada se provodi analiza, uzimaju se u obzir i pojedini vanjski čimbenici koji također imaju određeni utjecaj.

Analiza financijskih izvještaja će se također istražiti putem financijskih pokazatelja, a to su: likvidnost, zaduženost, aktivnost, ekonomičnost i profitabilnost. Analiza putem financijskih pokazatelja omogućuje poduzećima da prate svoje ciljeve i pomaže u postizanju zadanih ciljeva. Menadžmentu pomaže da procijeni sve mogućnosti i izazove, te da upravlja resursima na učinkovitiji način. Korištenje financijskih pokazatelja pomaže u otkrivanju problema ili slabosti u poslovanju koje se inače mogu propustiti. Analiza pomaže u identificiranju trendova u poslovanju. Pa tako na primjer,

ukoliko se prihodi poduzeća smanjuju, a troškovi rastu, to bi moglo ukazivati na negativni trend koji može utjecati na buduću profitabilnost poduzeća. Ukoliko se prihodi povećavaju, a troškovi smanje ili ostanu stabilni to može pokazati pozitivan trend u poslovanju. Utvrdit će se kretanje pojedinih stavki i donijeti zaključak što je uzrokovalo njihovu promjenu. Procijenit će se financijska situacija poduzeća, njegova stabilnost i ocijeniti njegova uspješnost.

1.2. Predmet istraživanja

Prehrambena industrija se smatra važnom gospodarskom granom, jer ostvaruje najveći prihod i zapošljava velik broj ljudi. Jedna je od najznačajnijih industrijskih grana u zemlji, jer se sastoji od proizvođača hrane i pića. Proizvodnja hrane u Hrvatskoj ima dugu tradiciju s obzirom na bogatu kulturu prehrane i zemljišne uvjete koji su pogodni za različit uzgoj biljaka i životinja. Prehrambena industrija u Hrvatskoj je raznolika i ima potencijal za daljnji rast i razvoj. Predstavlja važan čimbenik za uspjeh gospodarstva i industrije jer doprinosi stanovništvu cijelog svijeta i zbog toga se treba detaljnije analizirati.

Predmet istraživanja ovog rada jest analiza financijskih izvještaja prehrambene industrije na primjeru Podravke d.d. i Kraša d.d.. Navedena dva poduzeća su jako velika, te se mogu temeljno analizirati. Usmjereni su na različitu proizvodnju budući da Podravka d.d. nudi bogat sadržaj slanih proizvoda, dok Kraš d.d. nudi bogat sadržaj slatkih proizvoda. Analizirat će se poslovanje oba poduzeća, te će se usporediti i donijeti zaključak na osnovu provedene analize. Provedena analiza će obuhvatiti razdoblje od pet godina, točnije od 2017. do 2021.godine.

Odabrana poduzeća svake godine objavljuju svoje financijske izvještaje koji su javno dostupni, te će se istražiti detaljno i usporediti. Kroz provedena istraživanja će se navesti svi utjecaji koji su uzrokovali promjene pojedinih stavki i usporediti koje poduzeće ostvaruje više prihoda i je li financijski stabilno. Rezultati koji se dobiju će pružiti relevantne informacije o svim događajima u prošlosti, ali pokazati situaciju u sadašnjosti. Provedena analiza će se utvrditi za svako poduzeće pojedinačno, te usporediti kako bi se došlo do boljih zaključaka.

1.3. Istraživačka pitanja

Odabrana istraživačka pitanja su:

- Što su pokazale vertikalna i horizontalna analiza kod Podravke d.d. i Kraša d.d.?
- Kakav bi bio ukupni zaključak o uspješnosti poslovanja Podravke d.d. i Kraša d.d. temeljem analize njihovih financijskih izvještaja i pokazatelja?
- Kakav je utjecaj pandemija COVID-19 imala na poslovanje Podravke d.d. i Kraša d.d., te kako se to odražavalo na njihove financijske izvještaje i pokazatelje?
- Je li pandemija COVID-19 utjecala pozitivno ili negativno na navedena poduzeća i koje je bolje prošlo prema analizi financijskih izvještaja i pokazatelja?
- Koje su se stavke kod financijskih izvještaja najviše promijenile tijekom analize i koji je mogući uzrok promjene kod oba poduzeća?
- Koliko su pouzdani financijski izvještaji Podravke d.d. i Kraša d.d.– analizaputem mišljenja revizora?

1.4. Ciljevi istraživanja

Nakon što su postavljena istraživačka pitanja i prije toga definirani problem i predmet istraživanja potrebno je odrediti i cilj ovog istraživačkog rada. Analiza financijskih izvještaja je ključna za razumijevanje financijskog stanja i performansi poduzeća. Cilj istraživanja jest detaljno analizirati financijske izvještaje poduzeća Podravka d.d. i Kraš d.d. kako bi se utvrdila uspješnost poslovanja oba poduzeća i napravila usporedba. Također je cilj putem analize financijskih izvještaja ispitati utjecaj pandemije COVID-19 na ove prehrambene industrije. Cilj je istražiti kako i u kojoj mjeri je djelovala pandemija, ali i drugi čimbenici na ove prehrambene industrije koje pružaju različite proizvode. Napravit će se detaljna usporedba ova dva poduzeća, te će se definirati financijski izvještaji i financijski pokazatelji. Utvrdit će se sve korekcije nastale unutar analize od pet godina oba poduzeća i njihov utjecaj. Ciljevi ovog istraživanja svakako podrazumijevaju objašnjenje i pronalazak odgovora na istraživačka pitanja koja su prethodno postavljena.

1.5. Metode istraživanja

Metode za dublju analizu i ostvarenje ciljeva istraživanja jesu:

- Metode analize i sinteze rada prema kojima metoda analize rada predstavlja raščlanjivanje cjeline na njezine podatke ili pojedine dijelove, dok metoda sinteze ujedinjuje te podatke ili dijelove u određenu smislenu cjelinu.
- Deskriptivna metoda koja predstavlja jednostavno opisivanje bez znanstvenog objašnjenja.
- Metoda komparacije predstavlja uspoređivanje sličnosti ili razlika između određenih pojava ili predmeta.
- Deduktivna metoda predstavlja zaključivanje općih sudova prema pojedinačnim.
- Induktivna metoda predstavlja zaključivanje od pojedinačnih slučajeva prema općem zaključku.

Pri objašnjavanju i definiranju svih pojmova će se koristiti metoda deskripcije. Metoda komparacije će se koristiti prilikom usporedbe poduzeća Podravka d.d. i Kraš d.d., dok induktivna i deduktivna metoda će se provest kroz zaključivanje i odgovaranje na određena postavljena istraživačka pitanja. Metodama sinteze i analize će se provest analiza financijskih izvještaja i kroz sve navedene metode će biti prikupljeni svi teorijski podaci. Sekundarni podaci iz stručnih, znanstvenih članaka i knjiga će se najviše koristiti, kao i službene web stranice poduzeća i državnih institucija koje objavljuju godišnje financijske izvještaje.

1.6. Doprinos istraživanja

Najviše se ogleda u obrađenim informacijama, detaljnom prikazu i analizi financijskih izvještaja i poslovanja oba poduzeća što nam daje jasnu sliku o uspjehu svakog pojedinog poduzeća. Putem definirane analize, istraživanjem će se pronaći i zajednička veza između poduzeća u kontekstu pandemije COVID-19. Informacije dobivene putem analiza mogu poslužiti za donošenje poslovnih odluka i osiguranju dugoročne održivosti i uspješnosti poslovanja poduzeća.

Analiza financijskih izvještaja je važna, jer pomaže poduzećima u praćenju financijskog zdravlja tijekom vremena i pomaže u prepoznavanju dugoročnih problema, te na taj način mogu poboljšati svoje poslovne strategije. Odgovori na istraživačka pitanja će pomoći da se utvrde stavke koje su se najviše mijenjale tijekom analize i da se odredi razlog tih promjena. Također će se doći do zaključka je li pandemija ima jak utjecaj i je li taj utjecaj dobar ili loš kod oba poduzeća i napraviti će se usporedba. Također će se uzeti u obzir i drugi mogući problem koji mogu utjecati na moguće promjene,

pozitivnog ili negativnog trenda kretanja pojedinih stavki financijskih izvještaja, ali i financijskih pokazatelja.

Provedenom analizom će se usporediti financijske performanse Podravke d.d. i Kraša d.d. koje predstavljaju različite proizvode unutar iste industrije, te će se na taj način identificirati prednosti i slabosti svake u odnosu na konkurenciju. To omogućava usmjeravanje napora i politike na ona područja koja zaostaju za konkurencijom i na taj način mogu poboljšati svoju politiku poslovanja.

1.7. Struktura diplomskog rada

Diplomski rad se sastoji od šest poglavlja gdje se svako poglavlje grana na podpoglavlja.

U uvodnom poglavlju se definiraju problem i predmet istraživanja, određuju se glavni ciljevi samog istraživanja i metode koje se provode kroz cijelo istraživanje. Istraživačka pitanja se postavljaju i jasno definiraju, te se navodi doprinos istraživanju. Na kraju se predstavlja sadržaj i struktura diplomskog rada.

U drugom dijelu rada se objašnjava zakonski okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj, definiraju se financijski izvještaji i njihova važnost, te se navode financijski pokazatelji koji se također detaljno opisuju. Teorijski se objašnjavaju vertikalna i horizontalna analiza.

U trećem dijelu rada se opisuje poduzeće Podravka d.d. i analiziraju se financijski izvještaji navedenog poduzeća kroz horizontalnu i vertikalnu analizu, te analizu putem financijskih pokazatelja.

U četvrtom dijelu rada se na početku opisuje poduzeće Kraš d.d. te se potom vrši analiza financijskih izvještaja kroz horizontalnu i vertikalnu analizu, te analizu putem financijskih pokazatelja.

U petom dijelu rada se uspoređuju poduzeća Podravka d.d. i Kraš d.d. preko rezultata dobivenih putem horizontalne i vertikalne analize, te analize putem financijskih pokazatelja. Donosi se zaključak o promjenama pojedinih stavki financijskih izvještaja i financijskih pokazatelja, te što je uzrok tih nastalih promjena. Procjenjuje se koje je poduzeće bolje poslovalo, bilo financijski stabilnije, te na taj način se uspoređuje i odgovara na postavljena istraživačka pitanja.

Zadnje poglavlje definira zaključak koji sažima cjelokupni rad, nakon čega slijedi popis literature, grafova, tablica i slika.

2. TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI I FINACIJSKI POKAZATELJI

2.1. Zakonski okvir financijskog izvještavanja u RH

Prema Bartulović (2013) mnogim zakonima i pravilnicima je regulirano financijsko izvještavanje u Hrvatskoj, a neki od tih zakona jesu: Zakon o računovodstvu, tržištu kapitala i trgovačkim društvima, a pravilnici su vezani za registar, sadržaj i strukturu godišnjih financijskih izvještaja. Ono što definira računovodstvenu regulativu jesu HSFI, MSFI, ZOR... Prema podacima iz narodnih novina članka 7 Hrvatski standard financijskog izvještavanja (HSFI) može zahtijevati da poduzetnici primjenjuju MSFI (Međunarodne standarde financijskog izvještavanja), te da propiše prilagodbe određenih standarda koji su nužni. Poduzetnici su dužni dostavljati točne i potpune godišnje financijske izvještaje, te revizorsko izvješće FINI (Financijskoj agenciji) radi javne objave u roku od šest mjeseci od zadnjeg dana poslovne godine. (NN 82/2023, čl.13). Neki od sljedećih pojmova su važni i imaju sljedeće značenje:

- Krajnje matično društvo – poduzetnik koji sastavlja konsolidirane financijske izvještaje najveće grupe društava
- Samostalni poduzetnik – poduzetnik koji nije dio grupe kako je određena u članku 3. stavku 1. točki 4. ovog Zakona
- Konsolidirani financijski izvještaji – financijski izvještaji koje priprema matično poduzeće grupe u kojima imovina, obveze, vlasnički kapital, prihodi i rashodi iskazuju kao da je riječ o jedinstvenom gospodarskom subjektu.
- Prihod je: a) neto prihod za poduzetnike na koje se primjenjuje pravo države članice, a koji ne primjenjuju međunarodne računovodstvene standarde donesene na temelju Uredbe (EZ) br. 1606/2002 ili b) prihod kako je definiran okvirom za financijsko izvještavanje na temelju kojega se pripremaju financijski izvještaji ili u smislu tog okvira, za druge poduzetnike. (NN 82/2023, čl.29a).

Prema podacima iz narodnih novina članka 29b je naglašeno da poduzeće čiji ukupni prihod prema godišnjim financijskim izvještajima dvije uzastopne godine premaši 750.000.000,00 eura je dužno pripremiti i objaviti javno sve informacije o porezu na dobit za posljednju od te dvije poslovne godine. Ukoliko se ne prelazi navedeni iznos obveza prestaje. Također prema istom članku samostalni poduzetnik je dužan da javno objavi sve informacije o porezu na dobit za posljednju od dvije poslovne godine ukoliko premaši navedeni iznos od 750.000.000,00 eura, a obveza prestaje ukoliko se navedeni iznos ne prelazi. Prema istom članku srednji i veliki

poduzetnik koji je društvo kći pod kontrolom krajnjeg matičnog društva koje ne primjenjuje pravo Republike Hrvatske ili druge države članice čiji prihod prelazi iznos od ukupno 750.000.000,00 eura mora učiniti izvješće i sve informacije o porezu na dobit javno, ali za posljednju od te dvije uzastopne poslovne godine (NN 82/2023, čl.29a).

2.2. Općenito o financijskim izvještajima i njihovoj važnosti

Financijski izvještaji predstavljaju strukturirani prikaz financijske uspješnosti i položaja određenih subjekata. Računovodstvene informacije iz financijskih izvještaja moraju biti realne i objektivne, jer su nužne menadžerima, vlasnicima, dioničarima i drugim zainteresiranim skupinama za poslovno odlučivanje. Razumijevanje financijskih izvještaja pomaže da se pravilno donese zaključak o sigurnosti poslovanja i ulaganja. Svi financijski izvještaji se trebaju povezati smisleno budući da u suprotnom se može stvoriti pogrešna slika o sigurnosti i kvaliteti poslovanja. Financijski izvještaji se koriste za procjenu kreditne sposobnosti poduzeća, praćenje njenog rasta i razvoja, te za ocjenu njezine vrijednosti. Također su važni za porezne svrhe i za izvještavanje vlasnicima poduzeća. Pomažu menadžerima da kontroliraju i planiraju svoje poslovanje, te da se prilagode promjenama u tržišnim uvjetima. Investitorima pomaže kako bi se odlučili je li treba ulagati u poduzeće i da bi procijenili njegovu vrijednost. Za razumijevanje financijskih performansi poduzeća, njegove sposobnosti za dugoročni rast i za donošenje informiranih poslovnih odluka važni su financijski izvještaji vjerovnicima, regulatornim tijelima i drugim zainteresiranim stranama. Financijski izvještaji potiču transparentnost u poslovanju poduzeća i pružaju informacije o njezinim financijskim aktivnostima. Ovo je važno za regulatore koji osiguravaju da poduzeće poštuje zakonske propise i pravila. Financijski izvještaji pružaju informacije o tome koliko poduzeće ima novaca, koliko duguje i koliko zarađuje, te koliko troši. Također pružaju informacije o profitabilnosti poduzeća, uključujući njezinu dobit ili gubitak.

2.3. Temeljni financijski izvještaji

2.3.1. Bilanca

Predstavlja izvještaj o financijskom položaju i stanju sredstava i izvora sredstava. Sastoji se od aktive i pasive koje moraju biti uvijek u ravnoteži, te to znači da poduzeće ima dovoljno imovine da podmiri svoje obveze. Imovina poduzeća obuhvaća sve što poduzeće posjeduje i što mu donosi vrijednost,

poput zaliha, opreme, nekretnina, novca i potraživanja od kupaca. Obveze predstavljaju dugovanja poduzeća prema drugima, uključujući kredite, račune koje treba platiti i druga dugovanja. Imovina i obveze su podijeljene na kratkoročne (one koje istječu u roku od godinu dana) i dugoročne (one koje istječu nakon godinu dana).

U dugotrajnu imovinu spadaju:

- Zemljišta i građevine
- Strojevi, postrojenja i oprema
- Patenti, autorska prava i zaštićene marke
- Dugoročni financijski plasmani

Prema Žager & Ježovita (2017) zalihe, novac i potraživanja, te kratkoročni financijski plasmani spadaju u kratkotrajnu imovinu. Izgled i struktura bilance, kao i pozicije unutar nje su propisane posebnim zakonom koji je usklađen sa regulativom EU. Prema Dečman (2012) bilanca prikazuje snagu poduzeća te položaj poduzeća. Također pokazuje koliko poduzeće posjeduje i koliko duguje, te koliko joj ostane kapitala nakon što se oduzmu obveze od imovine. Bilanca je važan financijski izvještaj koje poduzeće objavljuje kako bi prikazalo svoje financijsko stanje, te zainteresirana strana može ocijeniti financijsku poziciju poduzeća i njegovu vrijednost.

Tablica 1 prikazuje primjer skraćene bilance.

Tablica 1: Skraćena bilanca

AKTIVA	PASIVA
A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL	A.KAPITAL I REZERVE
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	B.DUGOROČNA REZERVIRANJA ZA RIZIKE I TROŠKOVE
1. NEMATERIJALNA IMOVINA	C. DUGOROČNE OBVEZE
2. MATERIJALNA IMOVINA	D. KRATKOROČNE OBVEZE
3. FINANCIJSKA IMOVINA	E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA
4. POTRAŽIVANJA	
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA	

1. ZALIHE	
2. POTRAŽIVANJA	
3. FINANCIJSKA IMOVINA	
4. NOVAC	
D. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	
E. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITAL	

Izvor: Vidučić (2011, str. 377, tablica 39)

2.3.2. Račun dobiti i gubitka

Prikazuje financijske rezultate poslovanja poduzeća, najčešće tijekom jedne godine. Prihodi su sva sredstva koja poduzeće zarađuje prodajom proizvoda ili usluga tijekom razdoblja. Prihodi mogu biti podijeljeni na različite kategorije ovisno o prirodi poslovanja poduzeća, kao što su prodaja robe, pružanje različitih usluga, kamata i dividende. Rashodi su sva sredstva koja poduzeće troši kako bi proizvelo i prodalo svoje proizvode ili pružilo svoje usluge, te tako čine negativan financijski rezultat. Neki od primjera rashoda jesu: rashodi prodaje, rashodi proizvodnje, administrativni rashodi, porezi i kamate. Dobit ili gubitak računa dobiti i gubitka izračunava se oduzimanjem ukupnih prihoda od ukupnih rashoda. Dobitak poduzeća nastaje kada ima veće prihode od rashoda, dok gubitak ukoliko je situacija obrnuta. Račun dobiti i gubitka se koristiti za procjenu financijskog uspjeha poduzeća tijekom razdoblja i za donošenje odluka o budućem poslovanju. Tako primjerice ukoliko poduzeće ima kontinuiranu dobit u godinama, to ukazuje na uspješno poslovanje poduzeća. Ako poduzeće ima gubitak u više uzastopnih godina, to ukazuje na potrebu za promjenom poslovne strategije ili strukture troškova kako bi se postigla stabilnost i profitabilnost. Prema Tintor (2020) prihodi i rashodi od udjela u dobiti i gubitku predstavljaju širi model računa dobiti i gubitka.

Tablica 2 prikazuje kako izgleda skraćeni račun dobiti i gubitka.

Tablica 2: Skraćeni račun dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA	
OZNAKA	NAZIV POZICIJE

POZICIJE	
I	POSLOVNI PRIHODI
II	POSLOVNI RASHODI
III	FINANCIJSKI PRIHODI
IV	FINANCIJSKI RASHODI
V	UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESIMA
VI	UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
VII	UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESIMA
VIII	UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
IX	UKUPNI PRIHODI
X	UKUPNI RASHODI
XI	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
XII	POREZ NA DOBIT
XIII	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA

Izvor: Narodne novine (2016), Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, izdanje 95, broj 2052.

2.3.3. Izvještaj o novčanom toku

Prikazuje novčane tokove poduzeća tijekom određenog razdoblja, najčešće jedne godine. Ovaj navedeni izvještaj omogućuje analizu izvora i upotrebe novca poduzeća što je ključno za razumijevanje njezinog financijskog stanja. Prema Vidučić, Pepur, Šimić (2015) izvještaj o novčanom toku je podijeljen na tri aktivnosti: poslovne, financijske i investicijske.

Prva skupina aktivnosti se odnosi na novčane tokove koji se generiraju iz osnovne djelatnosti poduzeća, a to se odnosi na prodaju robe. To uključuje novčane primitke od kupaca, kao i novčane izdatke za kupnju robe i usluga koje su potrebne za poslovanje poduzeća.

Investicijske aktivnosti se odnose na kupnju ili prodaju dugotrajne imovine, poput nekretnina, strojeva ili zaliha. Također uključuju ulaganja u dionice ili obveznice drugih poduzeća. Ove aktivnosti mogu rezultirati novčanim priljevima ili odljevima, ovisno o tome je li poduzeće prodalo ili kupilo imovinu.

Financijske aktivnosti odnose se na ulaganja u kapital poduzeća i otplatu dugova. To uključuje izdavanje ili otkup vlastitih dionica, kao i uzimanje ili vraćanje dugova.

Ukupan novčani tok poduzeća izračunava se kao zbroj novčanih tokova iz svih kategorija. Pozitivan novčani tok ukazuje na to da je poduzeće primilo više novca nego što je trošilo, dok negativan novčani tok ukazuje na to da je poduzeće trošilo više novca nego što primilo. Navedeni izvještaj se koristi za procjenu likvidnosti poduzeća, tj. sposobnosti da ispunjava kratkoročne financijske obveze. Također pomaže u procjeni financijskog rizika poduzeća i sposobnosti da poduzeće financira buduće aktivnosti, poput širenja poslovanja ili ulaganja u nove projekte. Važno je napomenuti da izvještaj o novčanom toku nije jedini izvještaj koji se koristi za procjenu financijskog zdravlja poduzeća.

2.3.4. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Pružava sve potrebne podatke o smanjenju ili povećanju vrijednosti imovine poduzeća koje nisu povezane s poslovnim aktivnostima. Također sve promjene koje utječu na kapital poduzeća, poput promjene vrijednosti imovine raspoložive za prodaju, promjene vrijednosti financijskih instrumenata za sprječavanje gubitka vrijednosti, te promjene vrijednosti mirovinskih planova. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti je važan, jer pruža cjelovitu sliku financijskog položaja poduzeća. Dok izvještaj o dobiti i gubitku prikazuje samo trenutne prihode i rashode, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti pokazuje dugoročne promjene u vrijednosti imovine poduzeća. To je korisno za procjenu dugoročne održivosti poslovanja i financijske stabilnosti poduzeća. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti ima tri dijela: prvi koji prikazuje prihode i rashode poduzeća, drugi koji prikazuje sveobuhvatne promjene u vrijednosti imovine poduzeća, te treći koji prikazuje ukupnu sveobuhvatnu dobit poduzeća. Osim toga, ovaj izvještaj također može sadržavati i napomene, koje dodatno pojašnjavaju informacije prikazane u izvještaju.

2.3.5. Izvještaj o promjenama kapitala

Pružava detaljne informacije o izmjenama vrijednosti kapitala poduzeća tijekom određenog vremena. Kapital poduzeća je sastavljen od dioničkog kapitala, zadržane dobiti, rezervi i drugih oblika kapitala. Sastoji se od početnog stanja kapitala, promjena u kapitalu tijekom razdoblja i konačnog stanja kapitala. Početno stanje kapitala prikazuje kapital poduzeća na početku razdoblja koje se analizira. Promjene u kapitalu tijekom razdoblja uključuju sve transakcije koje su utjecale na kapital poduzeća u tom razdoblju, uključujući nove emisije dionica, isplate dividendi i povećanja ili smanjenja zadržane dobiti. Konačno stanje kapitala prikazuje kapital poduzeća na kraju razdoblja. Važan je izvještaj jer su

vidljivi podaci o dugoročnoj financijskoj stabilnosti poduzeća. Ako poduzeće emitira nove dionice kako bi povećalo kapital, to može ukazivati na rastuće povjerenje ulagača u poslovanje poduzeća. S druge strane, ako poduzeće kontinuirano isplaćuje visoke dividende bez povećanja kapitala, to može ukazivati na financijske probleme u budućnosti. Izvještaj o promjenama kapitala stoga pomaže ulagačima i drugim zainteresiranim stranama u donošenju informiranih odluka o investicijama.

2.3.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Predstavljaju kvalitetne i detaljne podatke važne za shvaćanje financijskih izvještaja. Bilješke pomažu u pružanju dodatnih informacija o poslovanju poduzeća, kao što su rizici ili neke prigode koje su pred poduzećem. Tako primjerice mogu objasniti detalje o promjenama u vrijednosti zaliha, amortizaciji dugotrajne imovine, kreditnim limitima i dugovanjima. Investitori mogu analizirati bilješke kako bi procijenili kvalitetu upravljanja imovinom i zaduženjem poduzeća, dok kreditne agencije mogu analizirati bilješke kako bi procijenili kreditnu sposobnost poduzeća. Bilješke često sadrže detaljne informacije o specifičnim poslovnim aktivnostima, o kupnji imovine, novčanim tokovima od investiranja i slično. Na taj način pružaju korisnicima bolji uvid u poslovanje poduzeća, te pomažu u procjeni rizika, ali i prilika povezanih s poslovanjem poduzeća.

2.4. Općenito o analizi poslovanja i njenoj važnosti

Putem analize poslovanja se stječe uvid u njegovu uspješnost, profitabilnost i buduće izgleda. To je ključni alat koji koriste menadžeri, investitori, vjerovnici i ostale zainteresirane strane kako bi donijeli informirane odluke. Kroz analizu financijskih izvještaja se procjenjuje profitabilnost, likvidnost, zaduženost i efikasnost poslovanja. Na taj način se može zaključiti je li poduzeće sposobno podmiriti svoje financijske obveze, te se mogu pružiti informacije o njegovim budućim izgledima. Analiza poslovanja omogućuje identificiranje slabosti, prilika i područja koja zahtijevaju poboljšanje. Na temelju takve analize se mogu usmjeriti dalje resursi na aktivnosti koje se najviše isplate i postaviti ciljeve za budući rast i razvoj poduzeća.

2.5. Financijski pokazatelji

Financijski pokazatelji su numerički podaci izračunati iz financijskih izvještaja koji pružaju uvid u financijsko zdravlje i performanse poduzeća. Oni pružaju kvantitativne informacije o različitim aspektima poslovanja i omogućuju analitičarima i ulagačima da donosu poslovne odluke.

Važno je koristiti odgovarajuće financijske pokazatelje koji odražavaju specifične potrebe i ciljeve analize. Analiza ovih pokazatelja omogućuje bolje razumijevanje financijskog stanja poduzeća i pomaže u procjeni performansi poduzeća.

2.5.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Oni pružaju uvid u financijsku stabilnost poduzeća i njegovu sposobnost da isplati svoje dugove u roku. Likvidnost također može mjeriti koliko će se brzo imovina pretvoriti u novac.

Prema Janus (2010) pokazatelji likvidnosti koji se najčešće koriste jesu koeficijent trenutne likvidnosti, ubrzane i tekuće likvidnosti. Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje koliko obveza poduzeće može podmiriti u trenutku sastavljanja bilance. Prema Gibson (2011) veliku važnost ekonomist ne pridodaje koeficijentu trenutne likvidnosti kada se ocjenjuje likvidnost, jer se ne može očekivati da poduzeće može imati dovoljno novaca da pokrije kratkoročne obveze. Analiza pokazatelja likvidnosti pomaže u procjeni financijske stabilnosti i sposobnosti poduzeća da upravlja svojim kratkoročnim financijskim obvezama. Likvidnost je bolja, što su navedeni pokazatelji veći, jer se računaju na osnovu pozicija bilance.

2.5.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti procjenjuju razinu zaduženosti poduzeća i njegovu sposobnost da podmiri dugove. Ovi pokazatelji omogućuju analizu sposobnosti poduzeća da ispunjava svoje financijske obveze i održava stabilnu financijsku poziciju. Pokazatelji zaduženosti pružaju informacije o financijskom zdravlju poduzeća i njegovoj sposobnosti da podmiri svoje financijske obveze. Oni pomažu analitičarima, investitorima i vlasnicima poduzeća da procijene rizik i stabilnost financijske pozicije poduzeća. Pokazatelji zaduženosti pružaju informacije o održivosti poslovanja poduzeća na dugoročnoj osnovi. Ako je poduzeće preopterećeno dugovima ili ima nisku sposobnost servisiranja duga, to može negativno utjecati na njegovu sposobnost održavanja poslovanja i razvoja u budućnosti. Pokazatelji zaduženosti također pokazuju koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava ili vlastitih izvora sredstava. Prema Ježovita i Žager (2014) važno je spomenuti kako su neki od najčešćih pokazatelja zaduženosti: koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i financiranja. Ova najčešća tri pokazatelja se izračunavaju na temelju bilance i pokazuju koliko se imovina poduzeća financirala iz vlastitog kapitala, a koliko se imovine financiralo iz tuđeg kapitala.

2.5.3. Pokazatelji profitabilnosti

Procjenjuju sposobnost poduzeća da generira dobit u odnosu na prihode ili imovinu. Profitabilnost poduzeća se mjeri različitim financijskim pokazateljima koji daju uvid u uspješnost poduzeća i sposobnost da generira profit, a neki od tih pokazatelja su: neto marža profita, bruto marža profita, rentabilnost imovine, rentabilnost vlastitog kapitala i poslovna marža profita. Na temelju podataka iz bilance i izvještaja o dobiti se mogu izračunati pokazatelji profitabilnosti koji mogu poslužiti za donošenje odluke o ulaganju. Iznosi pokazatelja profitabilnosti trebaju biti što veći. Pomažu u procjeni koliko dobro poduzeće upravlja svojim prihodima, troškovima i kapitalom. Pokazatelji profitabilnosti pomažu i menadžmentu kako bi planirali buduće strategije i donosili odluke koja područja treba poboljšati ili prilagoditi. Kroz analizu i praćenje pokazatelja profitabilnosti poduzeće može identificirati faktore koji doprinose ili ograničavaju njegovu profitabilnost. To omogućuje fokusiranje na jačanje konkurentske prednosti i poboljšanje ukupne profitabilnosti. Pokazatelji profitabilnosti su važni alati za praćenje financijske uspješnosti poduzeća.

2.5.4. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti pružaju informacije o tome kako poduzeće upravlja svojim resursima i provodi svoje operacije. Omogućuju praćenje učinkovitosti s kojom poduzeće koristi svoje resurse kao što su zalihe, imovina, radna snaga i kapital. Navedeni pokazatelji mjere koliko efikasno poduzeće upravlja svojim aktivnostima odnosno imovinom. Pokazatelji aktivnosti pomažu u praćenju procesa naplate od kupaca i procjeni efikasnosti naplate potraživanja. Na primjer, prosječno vrijeme naplate mjeri koliko dana poduzeću treba da naplati svoje potraživanje od kupaca. Ovi pokazatelji mogu ukazati na probleme s likvidnošću ili neefikasnosti u naplati. Pokazatelji aktivnosti mogu pružiti informacije o tome koliko brzo poduzeće pretvara svoje resurse u prihode. Na primjer, pokazatelj obrtaja zaliha mjeri koliko brzo poduzeće prodaje i zamjenjuje svoje zalihe. Ti podaci mogu ukazivati na rizike vezane uz likvidnost i zalihe, te pomažu u upravljanju tim aspektima poslovanja.

2.5.5. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća pružaju informacije o tome kako poduzeće koristi svoje resurse i generira prihod u odnosu na uložene resurse. Oni se koriste za procjenu efikasnosti i ekonomičnosti poslovnih operacija poduzeća. Oni omogućavaju identifikaciju područja u kojima poduzeće može

poboljšati upotrebu resursa, smanjiti gubitke i troškove. Pokazatelji ekonomičnosti omogućuju poduzeću da analizira učinkovitost i produktivnost svojih operativnih procesa. Oni pomažu u identifikaciji područja u kojima procesi mogu biti poboljšani kako bi se smanjili troškovi, optimizirao radni učinak ili povećala ukupna produktivnost. Ovi pokazatelji pružaju informacije o očekivanim troškovima i prihodima poduzeća, što pomaže u planiranju budžeta. Poduzeće može koristiti ove podatke kako bi utvrdilo realistične ciljeve i izradilo strategije za postizanje financijske stabilnosti i profitabilnosti.

2.6. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza je tehnika financijske analize koja uspoređuje financijske podatke poduzeća tijekom više godina. Ova analiza usmjerena je na praćenje promjena u financijskim izvještajima tijekom određenog razdoblja, obično u usporedbi s prethodnim godinama. Cilj horizontalne analize je identificirati rast ili pad određenih stavki financijskih izvještaja, kao i procijeniti stabilnost i trendove u poslovanju poduzeća. Provođa se tako da se odabere bazno razdoblje, a stavke financijskih izvještaja se dijele s iznosima iz baznog razdoblja, gdje jedno vremensko razdoblje predstavlja bazu za usporedbu financijskih izvještaja. Horizontalnom analizom pratimo kretanje i promjene pozicija financijskih izvještaja. Analiziraju se apsolutne i postotne promjene između različitih razdoblja. To omogućuje identifikaciju rasta ili pada određenih stavki financijskih izvještaja i procjenu stabilnosti poslovanja poduzeća.

2.7. Vertikalna analiza

Tehnika financijske analize važna za procjenu strukture i udjela pojedinih stavki financijskih izvještaja u odnosu na ukupne vrijednosti. Ova analiza usmjerena je na vertikalno postavljanje financijskih podataka kako bi se istaknula relativna važnost i udio svake stavke u ukupnim financijskim rezultatima. Cilj vertikalne analize je pružiti uvid u strukturu i proporcije pojedinih stavki u financijskim izvještajima te identificirati trendove i promjene u njihovom udjelu tijekom vremena. Vertikalna analiza omogućuje poduzeću da razumije strukturu financijskih izvještaja i procijeni udjele pojedinih stavki u ukupnim financijskim rezultatima. Analizira se postotni udio pojedinih stavki u odnosu na ukupne vrijednosti financijskih izvještaja. To može pomoći u prepoznavanju ključnih područja ili faktora koji utječu na financijsko stanje poduzeća te olakšati donošenje informiranih odluka o poslovanju, prilagođavanju strategija i postavljanju ciljeva. Ova analiza također može biti

korisna za identifikaciju trendova i promjena u poslovanju poduzeća, jer se mogu identificirati stavke koje zauzimaju veći ili manji udio u ukupnim financijskim rezultatima.

Kombinacija vertikalne i horizontalne analize daje cjelovitu sliku financijskog stanja i performansi poduzeća. Također omogućuje detaljnije razumijevanje financijskih izvještaja i pruža dublji uvid u ključne stavke poslovanja. Na primjer, vertikalna analiza može otkriti koje stavke čine veći ili manji udio u financijskim rezultatima, dok horizontalna analiza može otkriti promjene u tim udjelima tijekom vremena.

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODRAVKA D.D.

3.1. Općenito o poduzeću Podravka d.d.

Poduzeće Podravka d.d. nastalo je 1947.godine na temelju nekadašnje tvornice pekmeza i prerade voća braće Woolf, a jedna je od vodećih poduzeća u jugoistočnoj, srednjoj i istočnoj Europi (Podravka.hr). Njeno sjedište je u Koprivnici, a glavna dva poslovna segmenta čime se poduzeće bavi jesu prehrana i farmaceutika. Slika 1 prikazuje logo poduzeća Podravka d.d. koji se mijenjao tijekom godina, ali zadnjih nekoliko godina je u dominantnoj crvenoj boji na bijeloj podlozi. Prema istraživanju Podravke d.d. crvena spada u spektru boja u tople boje, te na taj način jako dobro utječe na emocije ljudi kako je riječ o prehrambenoj industriji.

Slika 1: Logo poduzeća Podravka d.d.

Izvor: Glavna stranica Podravka d.d., dostupno na: <https://www.podravka.hr/kompanija/o-podravki/uvijek-sa-srcem/>

Vegeta koja predstavlja dodatak jelima je najviše dovela poduzeće da postane prehrambeni brend, jer je postalo poznato u Hrvatskoj, ali i u inozemstvu, jer se izvozi u 60 zemalja svijeta.

Podravkin cilj je poboljšati kvalitetu života potrošača, kupaca, ali i zaposlenika. Nastoji sve svoje resurse koristiti optimalno kako bi imala što manje otpada pri čemu može voditi bolje računa o okolišu i društvu kojem ispunjava potrebe. Neki od slogana Podravke d.d. koji su bili poznati jesu „Kompanija sa srcem“, kao i „Od srca srcu“. Podravkini proizvodi se mogu pronaći u mnogim drugim državama Sjeverne i Istočne Afrike, SAD-a, Kanade, Velike Britanije, Australije, Ukrajine, Rusije i SDR (Podravka.hr).

3.2. Horizontalna analiza

3.2.1. Horizontalna analiza bilance 2017. do 2021. godine

Iduća tablica broj 3 prikazat će horizontalnu analizu skraćene bilance poduzeća Podravka d.d. od 2017. do 2021. godine gdje će se jasno vidjeti određene promjene koje će se protumačiti.

Tablica 3: Horizontalna analiza skraćene bilance poduzeća Podravka d.d. za razdoblje 2017-2021

Na dan 31.12. u kunama									
AKTIVA	2017	2018	2019	2020	2021	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Dugotrajna imovina	1.911.584.109	2.001.729.017	2.092.574.121	2.109.444.156	2.154.637.732	4,50%	4,34%	0,80%	2,10%
Nematerijalna imovina	92.249.500	83.550.892	84.738.126	84.120.800	85.769.474	- 10,41%	1,40%	- 0,73%	1,92%
Materijalna imovina	827.301.600	943.805.990	948.017.022	954.993.400	973.191.453	12,34%	0,44%	0,73%	1,87%
Dugotrajna financijska imovina	959.515.700	944.698.747	1.015.430.473	1.021.940.500	1.021.547.468	-1,57%	6,97%	0,64%	- 0,04%
Odgođena porezna imovina	32.517.300	29.673.387	44.388.500	48.389.400	74.129.337	- 9,58%	33,15%	8,27%	34,72%
Kratkotrajna imovina	1.171.669.710	987.808.109	947.046.055	945.677.885	918.021.792	- 18,61%	-4,30%	- 0,14%	- 3,01%
Zalihe	479.169.000	369.330.573	438.975.867	458.380.300	438.536.655	-29,74%	15,87%	4,23%	- 4,52%
Potraživanja	471.296.700	488.945.847	480.552.184	400.114.700	397.228.383	3,61%	- 1,75%	- 20,10%	-0,73%
Kratkotrajna financijska imovina	89.190.300	61.365.185	25.337.630	84.901.200	79.756.282	- 45,34%	- 142,19%	70,16%	- 6,45%
Novac u banci i blagajni	132.013.675	68.166.505	2.180.374	2.281.700	2.500.474	-93,66%	3.026,37%	4,44%	8,75%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	3.640.252	4.510.408	3.046.938	1.515.113	3.064.927	19,29%	- 48,03%	- 101,10%	50,57%

UKUPNA AKTIVA	3.086.894.071	2.994.047.534	3.042.667.114	3.056.637.154	3.075.724.451	- 3,10%	1,60%	0,46%	0,62%
PASIVA									
Kapital i rezerve	2.122.571.492	2.189.169.838	2.277.609.287	2.411.871.994	2.605.941.341	3,04%	3,88%	5,57%	7,45%
Temeljni kapital	1.566.400.660	1.566.400.660	1.566.400.660	1.566.400.660	1.566.400.660	-	-	-	-
Kapitalne rezerve	182.267.472	177.874.586	178.030.772	182.874.937	186.030.542	- 2,47%	0,09%	2,65%	1,70%
Rezerve iz dobiti	284.908.054	328.057.266	383.120.276	462.744.642	600.261.763	13,15%	14,37%	17,21%	22,91%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	2.558.087	3.696.000	4.868.475	6.019.719	8.144.611	30,79%	24,08%	19,12%	26,09%
Dobit ili gubitak poslovne godine	86.437.219	113.141.326	145.189.104	193.832.036	245.103.765	23,60%	22,07%	25,10%	20,92%
Rezerviranja	35.214.202	32.817.905	34.787.460	34.681.897	36.316.176	- 7,30%	5,66%	- 0,30%	4,50%
Dugoročne obveze	337.601.623	181.202.712	179.850.124	118.318.728	43.348.725	- 86,31%	- 0,75%	- 52,00%	- 172,95%
Kratkoročne obveze	551.895.109	542.996.031	487.929.614	422.511.954	318.264.602	- 1,64%	- 11,29%	- 15,48%	- 32,75%
Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	39.611.645	47.861.048	62.490.629	69.252.581	71.853.607	17,24%	23,41%	9,76%	3,62%
UKUPNA PASIVA	3.086.894.071	2.994.047.534	3.042.667.114	3.056.637.154	3.075.724.451	-3,10%	1,60%	0,46%	0,62%

Izvor: Obrada autorice prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Podravka d.d., dostupni na:

<https://www.podravka.hr/kompanija/investitori/financijska-izvjesca/>

Iz prethodne tablice horizontalne analize skraćene bilance poduzeća Podravka d.d. uspoređuje se prvo 2017.godina sa 2018.godinom. Kod dugotrajne imovine najveća promjena je vidljiva kod stavke materijalna imovina koja je sa iznosa od 827.301.600 kuna narasla na iznos od 943.805.990 kuna i to je 12,34%. Nakon nje stavka nematerijalne imovine sa iznosa 92.249.500 kuna spada na iznos 83.550.892 kuna i to predstavlja smanjenje čak za 10,41%. Nakon čega slijedi i smanjenje za 9,58% stavke odgođena porezna imovina. Stavka koja je izazvala manje promjene jest dugotrajna financijska imovina koja se smanjila za 1,57%. Ukupna dugotrajna imovina je narasla u 2018.godini u usporedbi sa 2017.godinom za 4,50%. Dok kada promatramo ukupnu kratkotrajnu imovinu dogodilo se smanjenje u 2018.godini u usporedbi sa 2017.godine za čak 18,61%, dakle iznos je sa 1.171.669.710 kuna spao na 987.808.109 kuna. Ono što je veliko doprinijelo smanjenju kratkotrajne imovine jest novac u banci i blagajni koji se smanjio za 93,66% . Iduća stavka jest kratkotrajna financijska imovina koja se smanjila za 45,34% , dok zalihe za 29,74%. Stavke koje su se povećale jesu potraživanja za 3,61% i plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi za 19,29%. Kod pasive kapital i rezerve su se povećale za 3,04%, a najveće povećanje je kod zadržane dobiti ili prenesenog gubitka za 30,79%. Temeljni kapital se nije mijenjao kroz sve godine promatranja, dok neke manje promjene su se dogodile kod stavke kapitalne rezerve koja se smanjila za 2,47%. Dugoročne obveze su se smanjile za 86,31%, dok su kratkoročne obveze se smanjile znatno manje od dugoročnih za 1,64%. Ukupna aktiva i pasiva su se smanjile za 3,10%.

Iduće dvije godine koje će se usporediti jesu 2018.godina sa 2019.godinom. Ukupna dugotrajna imovina se povećala za 4,34%, a stavka koja se najviše povećala jest odgođena porezna imovina za 33,15%. Nematerijalna i materijalna imovina su porasle ali znatno manje u odnosu na usporedbu prethodne dvije godine, pri čemu nematerijalna imovina se povećala za 1,40%, a materijalna imovina za 0,44%. Dugotrajna financijska imovina se povećala za 6,97%. Ukupna kratkotrajna imovina se smanjila za 4,30%, pri čemu se najviše smanjio novac u banci i blagajni sa iznosa 68.166.505 kuna na 2.180.374 kuna. Iduća stavka koja se znatno smanjila jest kratkotrajna financijska imovina za 142,19%. Zalihe su se povećale za 15,87%, a potraživanja su se smanjila za 1,75%. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi su se smanjili za 48,03%. Kapital i rezerve su se povećale za 3,88%, pri čemu zadržana dobit ili preneseni gubitak je porastao za 24,08%. Temeljni kapital ostao isti, dok dugoročne obveze se smanjile za 0,75% što je znatno manje uspoređujući prethodne dvije godine. Kratkoročne obveze su se također smanjile za 11,29%, a rezerve iz dobiti za 14,37%. Ukupna aktiva i pasiva su porasle za 1,60%.

Dalje će se usporediti 2019.godina sa 2020.godinom, gdje ukupna dugotrajna imovina se povećala za 0,80% što je za sad najmanje uspoređujući prethodne godine. Odgođena porezna imovina se

povećala za 8,27% , dok materijalna imovina se znatno manje povećala za 0,73% i dugotrajna financijska imovina za 0,64%. Nematerijalna imovina se smanjila za isti postotak za koji se materijalna imovina povećala. Ukupna kratkotrajna imovina se smanjila za 0,14%, pri čemu je najviše rasla kratkotrajna financijska imovina za čak 70,16%. Potraživanja su se smanjila za 20,10%, dok su zalihe rasle za 4,23%. Što se tiče pasive kapital i rezerve su se povećale za 5,57%, pri čemu su se rezerve iz dobiti povećale za 17,21%. Dugoročne obveze su se smanjile za 52%, dok su kratkoročne obveze za 15,48%. Ukupna aktiva i pasiva su porasle za 0,46%.

Iduće dvije godine koje se uspoređuju jesu 2020.godina i 2021.godina. Ukupna dugotrajna imovina se povećala za 2,10%, dok se ukupna kratkotrajna imovina smanjila za 3,01%. Odgođena porezna imovina se najviše povećala za čak 34,72%, dok dugotrajna financijska imovina se smanjila 0,04%. Novac u banci i blagajni se povećao za 8,75%, a znatno manje su se povećale materijalna imovina za 1,87% i nematerijalna imovina za 1,92%. Što se tiče pasive, kapital i rezerve su se povećale za 7,45%, dok su dugoročne i kratkoročne obveze se smanjile, pri čemu su se dugoročne obveze smanjile za 172,95%, a kratkoročne obveze za 32,75%. Ukupna aktiva i pasiva su porasle za 0,62%.

Promatrajući sve godine dugotrajna imovina se tijekom 5 godina povećavala, dok kratkotrajna imovina se godinama smanjivala. Ukupna aktiva i pasiva su rasle godinama, osim u 2018.godini kada je u odnosu na 2017.godinu dogodio se pad aktive i pasive. Dugoročne i kratkoročne obveze su se smanjivale, dok su kapital i rezerve rasle.

3.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Iduća tablica će prikazati horizontalnu analizu skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Podravka d.d. koje će se analizirati kroz 5 godina, odnosno od 2017. do 2021. godine.

Tablica 4: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Podravka d.d. za razdoblje 2017-2021

GODINA	2017	2018	2019	2020	2021	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
1.POSLOVNI PRIHODI	1.965.831.624	2.010.868.670	2.097.698.412	2.122.853.051	2.211.421.634	2,24%	4,14%	1,18%	4,01%
2. POSLOVNI RASHODI	2.042.482.294	1.892.577.735	1.982.529.367	1.955.161.562	2.025.380.766	- 7,92%	4,54%	- 1,40%	3,47%
3.FINANCIJSKI PRIHODI	218.463.343	49.356.786	51.159.472	65.081.631	73.629.305	- 342,62%	3,52%	21,39%	11,61%
4.FINANCIJSKI RASHODI	58.727.668	36.443.646	11.276.741	8.936.568	3.565.024	- 61,15%	- 223,18%	- 26,19%	- 150,67%
5.UKUPNI PRIHODI	2.184.294.967	2.060.225.456	2.148.857.884	2.187.934.682	2.285.050.939	- 6,02%	4,12%	1,79%	4,25%
6. UKUPNI RASHODI	2.101.209.962	1.929.021.381	1.993.806.108	1.964.098.130	2.028.945.790	- 8,93%	3,25%	- 1,51%	3,20%
7. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	83.085.005	131.204.075	155.051.776	223.836.552	256.105.149	36,67%	15,38%	30,73%	12,60%
8.POREZ NA DOBIT	-3.352.214	18.062.749	9.862.672	30.004.516	11.001.384	118,56%	- 83,14%	67,13%	- 172,73%
9. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	86.437.219	113.141.326	145.189.104	193.832.036	245.103.765	23,60%	22,07%	25,10%	20,92%

Izvor: Obrada autorice prema podacima poduzeća Podravka d.d., dostupni na: <http://www.podravka.hr/kompanija/investitori/fincijska-izvjesca>

Poslovni prihodi su rasli tijekom pet godina, pri čemu su u 2018. godini u usporedbi sa 2017.godinom narasli za 2,24%, u 2019. godini narasli za 4,14%, u 2020.godini u usporedbi sa 2019.godinom narasli za 1,18% , što je nešto manji postotak u odnosu na prethodne usporedbe. U 2021.godini su poslovni prihodi narasli za 4,01% u usporedbi sa prethodnom 2020.godinom. Financijski prihodi su puno veći od poslovnih prihoda pri čemu su u 2017. bili najveći, zatim se taj broj kasnije smanjivao. U 2018.godini financijski prihodi su se smanjili za 342.62% u odnosu na prethodnu 2017.godinu, dok su kroz ostale godine ti postotci znatno manji i prikazuju povećanje financijskih prihoda. Najveći postotak financijskih prihoda je bio u 2020.godini, jer su se povećali za 21,39% u odnosu na prethodnu godinu. Te promjene su utjecale na ukupne prihode pri čemu su se u 2018. u odnosu na 2017.godinu smanjili za 6,02%, a zatim su narasli u 2019.godini za 4,12% u usporedbi sa prethodnim. U 2020.godini su narasli za 1,79%, a u 2021.godini u odnosu na prethodnu su također narasli za 4,25% Financijski rashodi su se smanjivali tijekom pet godina, pri čemu su bili veći od poslovnih rashoda i time činili većinu ukupnih rashoda. Financijski rashodi su se najviše smanjili u 2021.godini u odnosu na 2020.godinu za 150,67%, a zatim u 2019. u odnosu na prethodnu godinu su se smanjili za 223,18%. Kod poslovnih rashoda je to bilo drukčije pri čemu su se u 2018.godini u odnosu na 2017. smanjili za 7,92%, a zatim su narasli u 2019.godini za 4,54% u odnosu na prethodnu godinu, a zatim su se opet smanjili u 2020.godini za 1,40% i narasli u 2021.godini za 3,47%. Ukupni rashodi su se smanjili u 2018.godini za 8,93% u odnosu na prethodnu, zatim su narasli u 2019.godini za 3,25% i opet se smanjili u 2020.godini u odnosu na prethodnu za 1,51% , a zatim narasli za 3,20% u 2021.godini.

Kroz analizu od pet godina, rezultati poslovanja su pokazali dobit koja je rasla tijekom godina. U 2018.godini u odnosu na 2017.godinu je narasla za 23,60%, zatim je narasla za 22,07% u 2019.godini u odnosu na prethodnu godinu. Za 25,10% dobit je narasla u 2020.godini u odnosu na 2019.godinu i opet za 20,92% narasla u zadnjoj 2021.godini.

3.3. Vertikalna analiza

3.3.1. Vertikalna analiza bilance

U idućoj tablici broj 5 prikazat će se vertikalna analiza skraćene bilance poduzeća Podravka d.d. za razdoblje od 2017.do 2021.godine gdje će se detaljno analizirati pojedine stavke i njihovi udjeli.

Tablica 5: Vertikalna analiza skraćene bilance poduzeća Podravka d.d. za razdoblje 2017-2021

AKTIVA	2017	2018	2019	2020	2021	Udio 2017	Udio 2018	Udio 2019	Udio 2020	Udio 2021
Dugotrajna imovina	1.911.584.109	2.001.729.017	2.092.574.121	2.109.444.156	2.154.637.732	61,93%	66,86%	68,77%	69,01%	70,05%
Nematerijalna imovina	92.249.500	83.550.892	84.738.126	84.120.800	85.769.474	2,99%	2,79%	2,78%	2,75%	2,79%
Materijalna imovina	827.301.600	943.805.990	948.017.022	954.993.400	973.191.453	26,80%	31,52%	31,16%	31,24%	31,64%
Dugotrajna financijska imovina	959.515.700	944.698.747	1.015.430.473	1.021.940.500	1.021.547.468	31,08%	31,55%	33,37%	33,43%	33,21%
Odgođena porezna imovina	32.517.300	29.673.387	44.388.500	48.389.400	74.129.337	1,05%	0,99%	1,46%	1,58%	2,41%
Kratkotrajna imovina	1.171.669.710	987.808.109	947.046.055	945.677.885	918.021.792	37,96%	32,99%	31,13%	30,94%	29,85%
Zalihe	479.169.000	369.330.573	438.975.867	458.380.300	438.536.655	15,52%	12,34%	14,43%	15,00%	14,26%
Potraživanja	471.296.700	488.945.847	480.552.184	400.114.700	397.228.383	15,27%	16,33%	15,79%	13,09%	12,91%
Kratkotrajna financijska imovina	89.190.300	61.365.185	25.337.630	84.901.200	79.756.282	2,89%	2,05%	0,83%	2,78%	2,59%

Novac u banci i blagajni	132.013.675	68.166.505	2.180.374	2.281.700	2.500.474	4,28%	2,28%	0,07%	0,07%	0,08%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	3.640.252	4.510.408	3.046.938	1.515.113	3.064.927	0,12%	0,15%	0,10%	0,05%	0,10%
UKUPNA AKTIVA	3.086.894.071	2.994.047.534	3.042.667.114	3.056.637.154	3.075.724.451	100%	100%	100%	100%	100%
PASIVA										
Kapital i rezerve	2.122.571.492	2.189.169.838	2.277.609.287	2.411.871.994	2.605.941.341	68,76%	73,12%	74,86%	78,91%	84,73%
Temeljni kapital	1.566.400.660	1.566.400.660	1.566.400.660	1.566.400.660	1.566.400.660	50,74%	52,32%	51,48%	51,25%	50,93%
Kapitalne rezerve	182.267.472	177.874.586	178.030.772	182.874.937	186.030.542	5,90%	5,94%	5,85%	5,98%	6,05%
Rezerve iz dobiti	284.908.054	328.057.266	383.120.276	462.744.642	600.261.763	9,23%	10,96%	12,59%	15,14%	19,52%
Zadržana dobit ili preneseni	2.558.087	3.696.000	4.868.475	6.019.719	8.144.611	0,08%	0,12%	0,16%	0,20%	0,26%

gubitak										
Dobit ili gubitak poslovne godine	86.437.219	113.141.326	145.189.104	193.832.036	245.103.765	2,80%	3,78%	4,77%	6,34%	7,97%
Rezerviranja	35.214.202	32.817.905	34.787.460	34.681.897	36.316.176	1,14%	1,10%	1,14%	1,13%	1,18%
Dugoročne obveze	337.601.623	181.202.712	179.850.124	118.318.728	43.348.725	10,94%	6,05%	5,91%	3,87%	1,41%
Kratkoročne obveze	551.895.109	542.996.031	487.929.614	422.511.954	318.264.602	17,88%	18,14%	16,04%	13,82%	10,35%
Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	39.611.645	47.861.048	62.490.629	69.252.581	71.853.607	1,28%	1,60%	2,05%	2,27%	2,34%
UKUPNA PASIVA	3.086.894.071	2.994.047.534	3.042.667.114	3.056.637.154	3.075.724.451	100%	100%	100%	100%	100%

Izvor: Obrada autorice prema podacima poduzeća Podravka d.d., dostupni na: <http://www.podravka.hr/kompanija/investitori/fincijska-izvjesca>

Vertikalna analiza u 2017.godini je pokazala da je udio dugotrajne imovine u aktivi veći od udjela kratkotrajne imovine u aktivi i iznosi 61,93%, dok udio kratkotrajne imovine jest 37,96%. Kod dugotrajne imovine stavka koja ima najveći udio u aktivi jest dugotrajna financijska imovina i iznosi 31,08%, dok najmanji udio ima odgođena porezna imovina 1,05%. Nematerijalna imovina ima udio 26,80%, dok nematerijalna imovina ima 2,99%. Što se tiče kratkotrajne imovine stavka koja zauzima najveći udio u aktivi jesu zalihe i iznose 15,52%, dok sa malo manjim udjelom od 15,27% na drugom mjestu jesu potraživanja. Najmanji udio zauzimaju plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi 0,12%. Kod pasive kapital i rezerve zauzimaju najveći udio od 68,76%, dok dugoročne i kratkoročne obveze zauzimaju znatno manje udjele pri čemu dugoročne obveze 10,94%, a kratkoročne 17,88% u ukupnoj pasivi.

U 2018. godini je također veći udio dugotrajne imovine u aktivi od udjela kratkotrajne imovine i iznosi 66,86%, dok udio kratkotrajne imovine jest 32,99%. Dugotrajna financijska imovina ponovo zauzima najveći udio od 31,55%, pri čemu materijalna imovina ima nešto manji udio od 31,52%. Kod kratkotrajne imovine potraživanja zauzimaju najveći udio u aktivi u iznosu od 16,33%, a zatim zalihe od 12,34%. Novac u banci i blagajni zauzima 2,28%, a najmanji udio zauzimaju plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi i to 0,15%. U pasivi kapital i rezerve zauzimaju najveći udio od 73,12% i uočljivo je da je udio veći u odnosu na prethodnu godinu. Dugoročne i kratkoročne obveze zauzimaju znatno manje udjele pri čemu dugoročne obveze 6,05%, a kratkoročne 18,14% u ukupnoj pasivi.

Vertikalna analiza u 2019.godini je pokazala da je udio kratkotrajne imovine u aktivi manji od udjela dugotrajne imovine u aktivi i iznosi 31,13%, dok udio dugotrajne imovine u aktivi iznosi 68,77%. Udio dugotrajne financijske imovine je najveći i iznosi 33,37%, dok najmanji udio u aktivi jest odgođena porezna imovina 1,46%. Što se tiče kratkotrajne imovine najveći udio jest udio potraživanja u aktivi i iznosi 15,79%, a najmanji udio jest novac u banci i blagajni i iznosi 0,07%. U pasivi također opet je vidljivo da kapital i rezerve zauzimaju najveći udio od 74,86% i udio je veći u odnosu na prethodne dvije godine. Dugoročne i kratkoročne obveze zauzimaju znatno manje udjele pri čemu dugoročne obveze 5,91%, a kratkoročne obveze 16,04% u ukupnoj pasivi.

U 2020. godini udio dugotrajne imovine u aktivi je veći od udjela kratkotrajne imovine i iznosi 69,01%, dok udio kratkotrajne imovine jest 30,94%. Udio dugotrajne financijske imovine je najveći i iznosi 33,43%, dok najmanji udio u aktivi jest odgođena porezna imovina 1,58%. Što se tiče kratkotrajne imovine najveći udio jest udio zaliha u aktivi i iznosi 15,00%, a najmanji udio jest novac u banci i blagajni i iznosi 0,07%. Kapital i rezerve u pasivi zauzimaju najveći udio od 78,91% i udio je veći u odnosu na prethodne tri godine. Dugoročne i kratkoročne obveze zauzimaju znatno manje udjele pri čemu dugoročne obveze 3,87%, a kratkoročne obveze 13,82% u ukupnoj pasivi. Udio dugoročnih i kratkoročnih obveza u odnosu na prethodne tri godine se smanjio.

U 2021. godini je najveći udio dugotrajne imovine u aktivi uspoređujući sa prethodnim godinama i iznosi 70,05%. Udio kratkotrajne imovine u aktivi je najmanji u usporedbi sa prethodnim godinama i iznosi 29,85%. Udio dugotrajne financijske imovine u 2021. godini je najveći i iznosi 33,21%, dok najmanji udio u aktivi jest odgođena porezna imovina 2,41%. Najveći udio što se tiče kratkotrajne imovine jesu zalihe 14,26%, a najmanji novac u banci i blagajni 0,08%. Najveći udio od 84,73% zauzimaju kapital i rezerve u pasivi i udio je u odnosu na prethodne sve godine porastao. Dugoročne i kratkoročne obveze zauzimaju znatno manje udjele pri čemu dugoročne obveze 1,41%, a kratkoročne obveze 10,35% u ukupnoj pasivi. Udio dugoročnih i kratkoročnih obveza u odnosu na sve prethodne godine se smanjio.

3.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Iduća tablica broj 6 će pokazati vertikalnu analizu skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Podravka d.d. od 2017.godine do 2021.godine gdje će detaljno biti vidljivi određeni podaci koji će se protumačiti.

Tablica 6: Vertikalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Podravka d.d. za razdoblje 2017-2021

GODINA	2017	2018	2019	2020	2021	Udio 2017	Udio 2018	Udio 2019	Udio 2020	Udio 2021
1.POSLOVNI PRIHODI	1.965.831.624	2.010.868.670	2.097.698.412	2.122.853.051	2.211.421.634	90%	97,60%	97,62%	97,03%	96,78%
2. POSLOVNI RASHODI	2.042.482.294	1.892.577.735	1.982.529.367	1.955.161.562	2.025.380.766	97,21%	98,11%	99,43%	99,55%	99,82%
3.FINANCIJSKI PRIHODI	218.463.343	49.356.786	51.159.472	65.081.631	73.629.305	10%	2,40%	2,38%	2,97%	3,22%
4.FINANCIJSKI RASHODI	58.727.668	36.443.646	11.276.741	8.936.568	3.565.024	2,79%	1,89%	0,57%	0,45%	0,18%
5.UKUPNI PRIHODI	2.184.294.967	2.060.225.456	2.148.857.884	2.187.934.682	2.285.050.939	100%	100%	100%	100%	100%
6. UKUPNI RASHODI	2.101.209.962	1.929.021.381	1.993.806.108	1.964.098.130	2.028.945.790	100%	100%	100%	100%	100%

Izvor: Obrada autorice prema podacima poduzeća Podravka d.d., dostupni na: <http://www.podravka.hr/kompanija/investitori/fincijska-izvjesca>

Iz vertikalne analize skraćenog računa dobiti i gubitka se može zaključiti da poslovni prihodi zauzimaju većinu u udjelu ukupnih prihoda pri čemu u 2017.godini iznosi 90% ukupnih prihoda, u 2018.godini 97,60%, a u 2019.godini 97,62%. U zadnje dvije godine je postotak nešto manji u odnosu na prethodne godine i iznosi u 2020-oj godini 97,03%, a u 2021. godini 96,78%. Financijski prihodi zauzimaju znatno manji udio u ukupnim prihodima pri čemu je postotak najveći u 2017.godini i iznosi 10%, dok je najmanji u 2019.godini i iznosi 2,38%. Poslovni rashodi zauzimaju najveći postotak u ukupnim rashodima gdje u 2017. godini iznosi 97,21%, zatim raste u iduće dvije godine, 98,11% u 2018.godini i 99,43% u 2019.godini.

Udio se također povećava u zadnje dvije godine još više nego prije i u 2020.godini iznosi 99,55%, a u 2021.godini iznosi 99,82%. Financijski rashodi najveći postotak imaju u 2017.godini i iznose 2,79%, a najmanji u zadnjoj 2021.godini i iznose 0,18%.

Može se zaključiti da su poslovni prihodi i poslovni rashodi rasli tijekom analize od pet godina, dok su se financijski prihodi i financijski rashodi smanjivali tijekom promatranog razdoblja.

3.4. Analiza putem pokazatelja

Analiza putem financijskih pokazatelja pomaže bolje razumjeti financijsko stanje poduzeća. Neki od financijskih pokazatelja koji će se obraditi u nastavku jesu pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti, likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti.

Pokazatelji ekonomičnosti

Iduća tablica broj 7 prikazat će pokazatelje ekonomičnosti poduzeća Podravka d.d. gdje će biti prikazane i opisane dvije vrste pokazatelja.

Tablica 7: Prikaz pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Podravka d.d.

Pokazatelji ekonomičnosti Podravka d.d.	2017	2018	2019	2020	2021
a) Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,04	1,07	1,08	1,11	1,13
b) Ekonomičnost financiranja	3,72	1,35	4,54	7,28	20,65

Izvor: Obrada autorice prema podacima poduzeća Podravka d.d., dostupni na: <http://www.podravka.hr/kompanija/investitori/fincijska-izvjesca>

Ekonomičnost ukupnog poslovanja se izračunava tako da se podijeli ukupni prihod sa ukupnim rashodom. Mjeri koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda, odnosno odnos prihoda i rashoda. Poduzeće Podravka d.d. posluje pozitivno kroz sve godine, jer vrijednost pokazatelja nije manja od 1, što znači da godinama poduzeće ima veće poslovne prihode od poslovnih rashoda.

Ekonomičnost financiranja se izračunava tako da se podijele financijski prihodi sa financijskim rashodima. Tijekom analize od pet godina, financijski prihodi su bili veći od financijskih rashoda.

Pokazatelji zaduženosti

Iduća tablica broj 8 prikazuje pokazatelje zaduženosti poduzeća Podravka d.d. gdje su vidljivi izračuni dva koeficijenta.

Tablica 8: Prikaz pokazatelja zaduženosti poduzeća Podravka d.d.

Pokazatelji zaduženosti Podravka d.d.	2017	2018	2019	2020	2021
a) Koeficijent zaduženosti	31%	27%	25%	21%	15%
b) Koeficijent financiranja	0,42	0,33	0,29	0,22	0,18

Izvor: Obrada autorice prema podacima poduzeća Podravka d.d., dostupni na:
<http://www.podravka.hr/kompanija/investitori/fincijska-izvjesca>

Koeficijent zaduženosti pokazuje veličinu zaduženja po jednoj kuni vlastitog kapitala, trebao bi biti 50% ili manji od 50%. Podravka d.d. sve godine ima koeficijent zaduženosti manji od 50% što znači da se više financira iz vlastitih izvora. Prvu godinu je najveći, zatim se kroz pet godina smanjuje.

Koeficijent financiranja = ukupne obveze/kapital

Koeficijent financiranja se tijekom analize od pet godina smanjuje, gdje je prvu godinu najveći, a zadnju godinu najmanji. To pokazuje da poduzeće smanjuje zaduženost, a povećava financiranje iz vlastitih izvora.

Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelje aktivnosti poduzeća Podravka d.d. prikazuje iduća tablica gdje su izračuni dva koeficijenta.

Tablica 9: Prikaz pokazatelja aktivnosti poduzeća Podravka d.d.

Pokazatelji aktivnosti Podravka d.d.	2017	2018	2019	2020	2021
a) Koeficijent obrta dugotrajne imovine	1,14	1,03	1,03	1,04	1,06
b) Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,86	2,09	2,27	2,31	2,49

Izvor: Obrada autorice prema podacima poduzeća Podravka d.d., dostupni na:
<http://www.podravka.hr/kompanija/investitori/fincijska-izvjesca>

Koeficijent obrta dugotrajne imovine poduzeća Podravka d.d. pokazuje da na 1 kunu dugotrajne imovine se stvara u 2017.godini 1,14 novčanih jedinica ukupnih prihoda, a u 2018. i 2019.godini 1,03. Za razliku od prethodne dvije godine, u zadnje dvije godine analize koeficijent se malo povećava, te u 2020. iznosi 1,04, a u 2021. godini 1,06 novčanih jedinica ukupnih prihoda. Koeficijent je najveći u prvoj godini analize 2017., a najmanji u iduće dvije godine. Poželjniji je veći iznos koeficijenta.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine poduzeća Podravka d.d. pokazuje da na 1 kunu kratkotrajne imovine se stvara u 2017.godini 1,86 novčanih jedinica ukupnih prihoda gdje je ujedno koeficijent bio najmanji, dok u svim ostalim godinama raste. U 2018.godini iznosi 2,09, nakon čega u 2019. Iznosi 2,27 novčanih jedinica ukupnih prihoda. U zadnje dvije godine još više raste koeficijent što je i poželjno za samo poduzeće, gdje u 2020.godini iznosi 2,31 i u 2021. Iznosi 2,49 što je ujedno i najveći iznos koeficijenta.

Pokazatelji likvidnosti

Tablica 10 će prikazati tri koeficijenta likvidnosti poduzeća Podravka d.d.

Tablica 10: Prikaz pokazatelja likvidnosti poduzeća Podravka d.d.

Pokazatelji likvidnosti Podravka d.d.	2017	2018	2019	2020	2021
a) Koeficijent trenutne likvidnosti	0,24	0,13	0	0	0
b) Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,09	1,03	0,99	0,95	1,25
c) Koeficijent tekuće likvidnosti	2,12	1,82	1,94	2,24	2,17

Izvor: Obrada autorice prema podacima poduzeća Podravka d.d., dostupni na: <http://www.podravka.hr/kompanija/investitori/fincijska-izvjesca>

Poželjno je da su pokazatelji što veći, jer je onda likvidnost bolja.

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje sposobnost poduzeća da podmiri trenutno svoje obveze. Iz tablice je vidljivo da su koeficijenti mali, a zadnje tri godine iznose 0 što znači da poduzeće ima veće kratkoročne obveze, a manje novaca u banci i blagajni. Prvu godinu koeficijent je najveći i iznosi 0,24, dok iduću godinu se već smanjuje na 0,13.

Za razliku od prethodnog koeficijenta trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti uključuje i potraživanja. Pokazatelj treba biti veći ili jednak od 1. U 2019. i 2020.godini je najmanja vrijednost koeficijenta, nešto manje od 1 i iznosi u 2019.godini 0,99 , a u 2020. godini iznosi 0,95. Najveća vrijednost koeficijenta je u zadnjoj godini i iznosi 1,25.

Ovaj pokazatelj bi trebao biti 2 ili veći od 2 kako bi se pokazalo da poduzeće uredno podmiruje svoje kratkoročne obveze. U 2018. i 2019.godini je manji od 2, gdje u 2019.godini iznosi 1,94 što je blizu 2, dok u 2018.godini je najmanji i iznosi 1,82. Poduzeće u te dvije godine ne podmiruje uredno svoje kratkoročne obveze. U 2020. godini je ovaj koeficijent najveći i iznosi 2,24 što znači da poduzeće Podravka d.d. uredno podmiruje svoje kratkoročne obveze kao i u 2017.godini kada je iznosio 2,12 i u 2021.godini kada je iznosio 2,17.

Pokazatelji profitabilnosti

Iduća tablica broj 11 prikazuje dva pokazatelja profitabilnosti poduzeća Podravka d.d.

Tablica 11: Prikaz pokazatelja profitabilnosti poduzeća Podravka d.d.

Pokazatelji profitabilnosti Podravka d.d.	2017	2018	2019	2020	2021
Marža profita	3,96%	5,49%	6,76%	8,86%	10,73%
Stopa povrata imovine	2,80%	3,81%	4,81%	6,34%	7,97%

Izvor: Obrada autorice prema podacima poduzeća Podravka d.d., dostupni na: <http://www.podravka.hr/kompanija/investitori/fincijska-izvjesca>

Kod poduzeća Podravka d.d. iz godine u godinu raste marža profita što znači da poduzeću ostane dio prihoda nakon što podmiri sve svoje obveze i porez na dobit. U prvoj godini analize je najmanja i iznosi 3,96%, dok u zadnjoj godini je najveća i iznosi 10,73%.

Stopa povrata imovine pokazuje da na 100 investiranih jedinica je ostvareno u razdoblju od pet godina između 2,80% i 7,97% novčanih jedinica operativne dobiti. Stopa povrata imovine također raste tijekom pet godina pri čemu je prvu godinu najmanja, a zadnju najveća.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA KRAŠ D.D.

3.1. Općenito o poduzeću Kraš d.d.

Priča o Krašu d.d. je započela 1911.godine kada je otvorena tvornica čokolade Union, a kasnije se razvilo poduzeće Kraš d.d. koje predstavlja jedno od najvećih proizvođača konditorskih proizvoda u jugoistočnoj Europi. Postalo je poznato po svojim kvalitetnim proizvodima i tako postao kvalitetni brendi i u suradnji sa mnogim partnerima, dobavljačima i distributerima. Proizvodnja je smještena u Zagrebu, a proizvode se kakao proizvodi, keks, vafli i bombonski proizvodi (Kraš.hr). Većinu proizvoda, više od pola poduzeće proda na domaćem tržištu, dok ostatak na inozemnom tržištu. Godišnje se proizvede oko 35.000 tona raznih slatkiša (Kraš.hr).

Slika 2: Logo poduzeća Kraš d.d.

Izvor: Glavna stranica Kraš d.d., dostupno na: <https://www.kras.hr/hr>

Misija Kraša d.d. jest uživanje u višegodišnjem povjerenju zajednice, tradicijom, kvalitetom i znanjem, te stvaranje nezaboravnih slatkih trenutka zadovoljstva (Kraš.hr). Vizija Kraša d.d. jest da nastavi nasljeđe Kraš d.d. kao snažno konditorsko poduzeće, koje je po svojoj bogatoj ponudi spremno uvijek biti korak ispred drugih.

3.2. Horizontalna analiza

3.2.1. Horizontalna analiza bilance

Horizontalna analiza skraćene bilance poduzeća Kraš d.d. će biti detaljno razrađena u nastavku i prikazat će se u tablici broj 12.

Tablica 12: Prikaz horizontalne analize skraćene bilance poduzeća Kraš d.d.

Na dan 31.12. u kunama									
AKTIVA	2017	2018	2019	2020	2021	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Dugotrajna imovina	639.019.020	594.910.160	575.663.191	616.779.403	615.554.950	-7,41%	- 3,34%	6,67%	-0,20%
Nematerijalna imovina	1.188.124	1.334.906	15.413.901	16.817.556	23.300.589	11%	91,34%	8,35%	27,82%
Materijalna imovina	535.096.638	508.242.496	540.728.237	583.569.925	576.824.474	-5,28%	6,01%	7,34%	-1,17%
Dugotrajna financijska imovina	100.925.819	83.713.313	16.727.456	12.428.063	11.081.372	-20,56%	- 400,45%	-34,59%	-12,15%
Odgođena porezna imovina	1.808.439	1.619.445	2.793.598	3.963.859	4.198.930	- 11,67%	42,03%	29,52%	5,60%
Kratkotrajna imovina	558.154.990	618.765.494	562.840.630	438.314.663	473.057.781	9,80%	-9,94%	-28,41%	7,34%
Zalihe	159.559.510	160.586.564	182.261.632	140.323.468	177.520.008	0,64%	11,89%	-29,89%	20,95%
Potraživanja	298.531.329	289.213.624	275.676.539	253.543.270	243.996.262	-3,22%	- 4,91%	-8,73%	- 3,91%
Kratkotrajna financijska imovina	15.385.680	59.076.992	21.792.993	3.125.710	105.211	73,96%	- 171,08%	-597,22%	-2.870,90%
Novac u banci i blagajni	84.678.471	109.888.314	83.109.466	41.322.215	51.436.300	22,94%	- 32,22%	-101,13%	19,66%

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	2.246.629	1.634.620	571.876	5.257.205	1.094.430	-37,44%	-185,83%	89,12%	-380,36%
UKUPNA AKTIVA	1.199.420.639	1.215.310.274	1.139.075.697	1.060.351.271	1.089.707.161	1,31%	-6,69%	- 7,42%	2,69%
PASIVA									
Kapital i rezerve	644.071.381	728.098.472	717.354.605	724.239.002	751.458.538	11,54%	-1,50%	0,95%	3,62%
Temeljni kapital	549.448.400	599.448.400	599.448.400	599.448.400	599.448.400	8,34%	-	-	-
Kapitalne rezerve	-15.041.057	-15.509.912	-16.381.635	-15.434.988	-15.434.988	3,02%	5,32%	-6,13%	-
Rezerve iz dobiti	29.727.556	29.906.069	29.727.556	32.173.481	32.398.210	0,60%	- 0,60%	7,60%	0,69%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	30.086.064	49.713.709	57.473.384	72.404.989	99.667.801	39,48%	13,50%	20,62%	27,35%
Dobit ili gubitak poslovne godine	30.086.064	49.713.709	17.348.820	25.060.951	30.131.516	39,48%	-186,55%	30,77%	16,83%
Rezerviranja	8.812.844	7.796.915	12.132.769	16.657.152	19.754.304	-13,03%	35,74%	27,16%	15,68%
Dugoročne	174.953.563	106.700.631	163.898.425	68.186.519	100.439.549	-63,97%	34,90%	-140,37%	32,11%

obveze									
Kratkoročne obveze	363.003.776	366.372.888	241.527.654	246.257.168	215.004.517	0,92%	-51,69%	1,92%	-14,54%
Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	8.579.075	6.341.368	4.162.244	5.011.430	3.050.253	-35,29%	-52,35%	16,94%	-64,30%
UKUPNA PASIVA	1.199.420.639	1.215.310.274	1.139.075.697	1.060.351.271	1.089.707.161	1,31%	-6,69%	-7,42%	2,69%

Izvor: Obrada autorice prema podacima Kraš d.d. dostupno na: <https://www.kras.hr/hr/o-nama/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2021>

Iz prethodne tablice prikaza horizontalne analize skraćene bilance poduzeća Kraš d.d. vidljivo je da su aktiva i pasiva u 2018.godini u odnosu na 2017.narastle za 1,31%, dok su u ostalim godinama ti iznosi padali do zadnje godine 2021. kada se iznos povećao za 2,69% u odnosu na prethodnu godinu. Najveće smanjenje vidljivo je u 2020.godini u odnosu na 2019.godinu za 7,42%. U 2020. godini je najmanji iznos, a u drugoj godini analize 2018. je najveći.

Dugotrajna i kratkotrajna imovina su se smanjivale, pa povećavale tijekom analize od pet godina. Dugotrajna imovina je najveća bila u 2017.godini, a najveći postotak povećanja je bio u 2020.godinu za 6,67% u odnosu na prethodnu. U 2018.godini se iznos u odnosu na 2017.godinu smanjio za 7,41%. Kratkotrajna imovina je najveća bila u 2018.godini i u odnosu na 2017.godinu je narasla za 9,80%. Najveće smanjenje je bilo u 2020.godini u odnosu na 2019. za 28,41%. Stavka unutar dugotrajne imovine koja se najviše mijenjala tijekom godina bila je dugotrajna financijska imovina koja se u 2019.godini u odnosu na 2018. smanjila za čak 400,45% što je znatno velik postotak smanjenja u odnosu na ostale stavke. Unutar kratkotrajne imovine se najviše smanjila i najveću promjenu imala kratkotrajna financijska imovina koja je u zadnjoj 2021.godini u odnosu na 2020.godinu se smanjila za čak 2.870,90% što je predstavljalo najveće smanjenje. Novac u banci i blagajni se znatno smanjio u 2020.godini u odnosu na 2019. za 101,13%, a u zadnjoj godini se povećao za 19,66% u odnosu na prethodnu godinu analize.

Što se tiče pasive, kapital i rezerve su većinom rasle tijekom analize i u 2018.godini u odnosu na 2017.se povećao iznos za 11.54%, a zatim u 2019.godini se smanjio u odnosu na 2018.godinu za 1,50% i zadnje dvije godine rastao. U 2020.godini u odnosu na 2019.godinu iznos je narastao za 0,95% nakon čega je zadnju godinu u usporedbu sa prethodnom za 3,62%. Dobitak ili gubitak poslovne godine je najveću promjenu imalo, gdje je u 2019.godini u odnosu na 2018.godinu se smanjio za 186,55%, dok je u 2018.godini narastao za 39,48% u odnosu na 2017.godinu. Dugoročne obveze su se najviše smanjile u 2020.godini u odnosu na 2021.godinu za 140,37%, dok su najviše rasle u 2019.godini u odnosu na 2018.godinu za 34,90%. Najveće povećanje je bilo zadnju godinu 2021. u odnosu na 2020. za 32,11%. Kratkoročne obveze su se najviše u 2019.godini smanjile u odnosu na 2018.godinu za 51,69%., a povećale su se najviše u 2020.godini u odnosu na 2019.godinu za 1,92%. U zadnjoj 2021.godini su se smanjile za 14,54% u odnosu na 2020.godinu. Temeljni kapital je prvu godinu analize iznosio 549.448.400 kuna, nakon čega se povećao za 8,34% u svim ostalim godinama i iznosio 599.448.400 kuna.

3.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Iduća tablica broj 13 prikazuje horizontalnu analizu skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Kraš d.d. od 2017. godine do 2021. godine.

Tablica 13: Prikaz horizontalne analize skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Kraš d.d.

GODINA	2017	2018	2019	2020	2021	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
1.POSLOVNI PRIHODI	1.034.313.883	1.022.113.165	1.027.367.563	1.030.882.141	1.076.328.218	- 1,19%	0,51%	0,34%	4,22%
2. POSLOVNI RASHODI	980.211.511	957.122.414	1.002.942.692	1.000.547.699	1.037.909.318	- 2,41%	4,57%	- 0,24%	3,60%
3.FINANCIJSKI PRIHODI	2.847.513	6.202.921	10.098.962	11.575.441	8.922.108	54,09%	38,58%	12,76%	- 29,74%
4.FINANCIJSKI RASHODI	16.999.284	8.620.435	11.673.733	16.564.570	8.899.041	- 97,20%	26,16%	29,53%	- 86,14%
5.UKUPNI PRIHODI	1.037.161.396	1.028.316.086	1.037.466.525	1.042.457.582	1.085.250.326	-0,86%	0,88%	0,48%	3,94%
6. UKUPNI RASHODI	997.210.795	965.742.849	1.014.616.425	1.017.112.269	1.046.808.359	-3,26%	4,82%	0,25%	2,84%
7. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	39.950.601	62.573.237	22.850.100	25.345.313	38.441.967	36,15%	- 173,84%	9,84%	34,07%
8.POREZ NA DOBIT	8.942.826	11.628.322	4.319.056	206.966	8.307.373	23,09%	- 169,23%	- 1.986,84%	97,51%

9. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	31.007.775	50.944.915	18.531.044	25.138.347	30.134.594	39,13%	- 174,92%	26,28%	16,58%
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	---------------	------------------	---------------	---------------

Izvor: Obrada autorice prema podacima Kraš d.d. dostupno na: <https://www.kras.hr/hr/o-nama/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2021>

Poslovni prihodi tijekom analize od pet godina su se smanjili u 2018. godini u odnosu na 2017. za 1,19%, dok u svim ostalim godinama su rasli. Najviše su narasli u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu za 4,22%. Financijski prihodi su veći od poslovnih prihoda i samim time zauzimaju veći udio u ukupnim prihodima i rasli su tijekom godina osim u posljednjoj godini analize. Najveći rast bilježe u 2018. godini u usporedbi sa 2017. godinom za 54,09%, ali zadnju godinu 2021. se smanjuju za 29,74%. Ukupni prihodi su se jedino smanjili u 2018. godini u odnosu na 2017.godinu za 0,86%, nakon čega su ostale godine rasli , a najviše u zadnjoj 2021. godini za 3,94% u odnosu na prethodnu.

Poslovni rashodi su se najviše povećali u 2019. godini za 4,57% u odnosu na prethodnu godinu, a u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu su se najviše smanjili za 2,41%. Poslovni rashodi su veći od financijskih rashoda i samim time zauzimaju veći udio u ukupnim prihodima. Financijski rashodi su se dosta smanjivali za razliku od poslovnih rashoda, gdje su u 2018. godini u usporedbi sa 2017. godinom se smanjili za 97,20% i u 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu za 86,14%. U 2020. godini su se povećali u odnosu na prethodnu za 29,53% što je ujedno najveći postotak povećanja. Ukupni rashodi su se jedino smanjili u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu za 3,26%, nakon čega su ostale godine rasli , a najviše u 2019. godini za 4,82% u odnosu na prethodnu.

Poduzeće Kraš d.d. je kroz sve godine analize ostvarilo dobitak gdje se najviše povećao za 39,13% u 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu analize. Najveće smanjenje dobitka se dogodilo u 2019. godini za 174,92% u odnosu na prethodnu, dok u ostalim godinama analize se dogodilo povećanje i to u 2020. godini za 26,28% i u 2021. godini za 16,58%.

3.3. Vertikalna analiza

3.3.1. Vertikalna analiza bilance

Iduća tablica broj 14 prikazuje vertikalnu analizu skraćene bilance poduzeća Kraš d.d. od 2017. do 2021. godine.

Tablica 14: Prikaz vertikalne analize skraćene bilance poduzeća Kraš d.d.

Na dan 31.12. u kunama										
AKTIVA	2017	2018	2019	2020	2021	Udio 2017	Udio 2018	Udio 2019	Udio 2020	Udio 2021
Dugotrajna imovina	639.019.020	594.910.160	575.663.191	616.779.403	615.554.950	53,28	48,95	50,54	58,17	56,49
Nematerijalna imovina	1.188.124	1.334.906	15.413.901	16.817.556	23.300.589	0,10	0,11	1,35	1,59	2,14
Materijalna imovina	535.096.638	508.242.496	540.728.237	583.569.925	576.824.474	44,61	41,82	47,47	55,04	52,93
Dugotrajna financijska imovina	100.925.819	83.713.313	16.727.456	12.428.063	11.081.372	8,41	6,89	1,47	1,17	1,02
Odgođena porezna imovina	1.808.439	1.619.445	2.793.598	3.963.859	4.198.930	0,15	0,13	0,25	0,37	0,39
Kratkotrajna imovina	558.154.990	618.765.494	562.840.630	438.314.663	473.057.781	46,54	50,91	49,41	41,34	43,41
Zalihe	159.559.510	160.586.564	182.261.632	140.323.468	177.520.008	13,30	13,21	16,00	13,23	16,29
Potraživanja	298.531.329	289.213.624	275.676.539	253.543.270	243.996.262	24,89	23,80	24,20	23,91	22,39
Kratkotrajna financijska imovina	15.385.680	59.076.992	21.792.993	3.125.710	105.211	1,28	4,86	1,91	0,29	0,01

Novac u banci i blagajni	84.678.471	109.888.314	83.109.466	41.322.215	51.436.300	7,06	9,04	7,30	3,90	4,72
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	2.246.629	1.634.620	571.876	5.257.205	1.094.430	0,19	0,13	0,05	0,50	0,10
UKUPNA AKTIVA	1.199.420.639	1.215.310.274	1.139.075.697	1.060.351.271	1.089.707.161	100	100	100	100	100
PASIVA										
Kapital i rezerve	644.071.381	728.098.472	717.354.605	724.239.002	751.458.538	53,70	59,91	62,98	68,30	68,96
Temeljni kapital	549.448.400	599.448.400	599.448.400	599.448.400	599.448.400	45,81	49,32	52,63	56,53	55,01
Kapitalne rezerve	-15.041.057	-15.509.912	-16.381.635	-15.434.988	-15.434.988	- 1,25	-1,28	-1,44	-1,46	- 1,42
Rezerve iz dobiti	29.727.556	29.906.069	29.727.556	32.173.481	32.398.210	2,48	2,46	2,61	3,03	2,97
Zadržana dobit ili preneseni	30.086.064	49.713.709	57.473.384	72.404.989	99.667.801	2,51	4,09	5,05	6,83	9,15

gubitak										
Dobit ili gubitak poslovne godine	30.086.064	49.713.709	17.348.820	25.060.951	30.131.516	2,51	4,09	1,52	2,36	2,77
Rezerviranja	8.812.844	7.796.915	12.132.769	16.657.152	19.754.304	0,73	0,64	1,07	1,57	1,81
Dugoročne obveze	174.953.563	106.700.631	163.898.425	68.186.519	100.439.549	14,59	8,78	14,39	6,43	9,22
Kratkoročne obveze	363.003.776	366.372.888	241.527.654	246.257.168	215.004.517	30,26	30,15	21,20	23,22	19,73
Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	8.579.075	6.341.368	4.162.244	5.011.430	3.050.253	0,72	0,52	0,37	0,47	0,28
UKUPNA PASIVA	1.199.420.639	1.215.310.274	1.139.075.697	1.060.351.271	1.089.707.161	100	100	100	100	100

Izvor: Obrada autorice prema podacima Kraš d.d. dostupno na: <https://www.kras.hr/hr/o-nama/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2021>

Udio dugotrajne imovine u aktivi pada, a zatim raste gdje je vidljivo da je najveći u 2020. godini, a najmanji u 2018. godini. Ona zauzima veći udio u ukupnoj aktivi od kratkotrajne imovine u svim godinama osim u 2018. godini kada je njezin udio 48,95%, a udio kratkotrajne imovine 50,91%. Udio materijalne imovine u dugotrajnoj imovini je najveći uspoređujući sa drugim stavkama i u zadnjim godinama taj je udio najveći i iznosi 55,04% u 2020. godini i 52,93% u zadnjoj godini. Kratkotrajna imovina ima najmanji udio u 2020. godini, a najveći u 2018. godini. Udio joj je manji od dugotrajne imovine u svim godinama osim u 2018. godini kada iznosi 50,91%. Udio potraživanja u kratkotrajnoj imovini je najveći uspoređujući sa drugim stavkama i u 2017. godini iznosi 24,89% kada je i najveći, a u zadnjoj godini najmanji.

Najveći udio u pasivi čine kapital i rezerve čiji udio raste kroz sve godine analize, gdje je prvu godinu najmanji, a zadnju najveći i iznosi 68,96%. Unutar kapitala i rezervi temeljni kapital zauzima najveći udio u ukupnoj pasivi gdje iznosi u 2020. godini 56,53%, a godinu iza 55,01%. Dugoročne obveze imaju manji udio u pasivi od kratkoročnih obveza. Kratkoročne i dugoročne obveze imaju najveći udio prvu godinu analize, dok kratkoročne obveze zadnju godinu analize imaju najmanji udio, a dugoročne obveze predzadnju godinu. Rezerviranja imaju manje udjele od prethodnih stavki u ukupnoj pasivi, gdje im je najveći udio zadnju godinu analize i iznosi 1,81%.

3.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Iduća tablica broj 15 prikazuje vertikalnu analizu skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Kraš d.d. od 2017. godine do 2021. godine.

Tablica 15: Prikaz vertikalne analize skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Kraš d.d.

GODINA	2017	2018	2019	2020	2021	Udio 2017	Udio 2018	Udio 2019	Udio 2020	Udio 2021
1.POSLOVNI PRIHODI	1.034.313.88 3	1.022.113.16 5	1.027.367.56 3	1.030.882.14 1	1.076.328.21 8	99,73	99,40	99,03	98,89	99,18
2. POSLOVNI RASHODI	980.211.511	957.122.414	1.002.942.69 2	1.000.547.69 9	1.037.909.31 8	98,30	99,11	98,85	98,37	99,15
3.FINANCIJSK I PRIHODI	2.847.513	6.202.921	10.098.962	11.575.441	8.922.108	0,27	0,60	0,97	1,11	0,82
4.FINANCIJSK I RASHODI	16.999.284	8.620.435	11.673.733	16.564.570	8.899.041	1,70	0,89	1,15	1,63	0,85
5.UKUPNI PRIHODI	1.037.161.39 6	1.028.316.08 6	1.037.466.52 5	1.042.457.58 2	1.085.250.32 6	100	100	100	100	100
6. UKUPNI RASHODI	997.210.795	965.742.849	1.014.616.42 5	1.017.112.26 9	1.046.808.35 9	100	100	100	100	100

Izvor: Obrada autorice prema podacima Kraš d.d. dostupno na: <https://www.kras.hr/hr/o-nama/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2021>

Poslovni prihodi su veći od financijskih prihoda i time zauzimaju veći udio u ukupnim приходima. Udio poslovnih prihoda je najveći bio u 2017. godini, dok je u 2020. godini bio najmanji, iako su to zapravo sve male razlike. Financijski prihodi su najmanji udio imali u zadnjoj godini analize, dok su najveći imali u prvoj godini analize 2017.

Poslovni rashodi su veći od financijskih rashoda i time zauzimaju veći udio u ukupnim rashodima. Udio poslovnih rashoda je rastao, a zatim padao tijekom godina, ali su bile jako male razlike rasta i pada iznosa. Najveći iznos poslovnih rashoda je bio u zadnjoj godini analize, a najmanji u prvoj godini analize. Financijski rashodi također se smanjuju, a zatim rastu gdje je vidljivo da je prvu godinu iznos najveći, a time i udio, dok zadnju godinu najmanji.

3.4. Analiza putem pokazatelja

Financijski pokazatelji koji će se obraditi u nastavku su pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti, likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti koji će pomoći bolje razumjeti financijsko stanje poduzeća Kraš d.d. i izabrat će se par pokazatelja unutar svake skupine.

Pokazatelji ekonomičnosti

Iduća tablica broj 16 prikazuje pokazatelje ekonomičnosti poduzeća Kraš d.d. i izabrana su dva pokazatelja unutar te skupine koji će se analizirati.

Tablica 16: Prikaz pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Kraš d.d.

Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Kraš d.d.	2017	2018	2019	2020	2021
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,04	1,06	1,02	1,02	1,04
Ekonomičnost financiranja	0,17	0,72	0,87	0,70	1,00

Izvor: Obrada autorice prema podacima Kraš d.d. dostupno na: <https://www.kras.hr/hr/otnama/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2021>

Ekonomičnost ukupnog poslovanja mjeri koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda, jer se dijele ukupni prihodi s ukupnim rashodima. Poduzeće Kraš d.d. sve godine analize posluje pozitivno budući da su vrijednosti pokazatelja kroz sve godine veće od 1, što znači da poduzeće cijelo vrijeme ima veće prihode od rashoda. Kod poduzeća Kraš d.d. kroz sve godine analize su financijski rashodi veći od financijskih prihoda osim u zadnjoj godini analize 2021. godini. Zbog toga je pokazatelj ekonomičnosti financiranja u početne četiri godine manji od 1, dok je u zadnjoj godini 1. Važno je naglasiti da kod poduzeća koja se bave proizvodnjom je moguće imati ekonomičnost financiranja manju od 1, zbog malog udjela financijskih prihoda i rashoda u ukupnim rashodima, što znači da neće utjecati na ukupnu ekonomičnost poslovanja.

Pokazatelji zaduženosti

Iduća tablica broj 17 prikazuje pokazatelje zaduženosti poduzeća Kraš d.d. analizirane od 2017. do 2021. godine.

Tablica 17: Prikaz pokazatelja zaduženosti poduzeća Kraš d.d.

Pokazatelji zaduženosti poduzeća Kraš d.d.	2017	2018	2019	2020	2021
Koeficijent zaduženosti	45%	39%	23%	30%	29%
Koeficijent financiranja	0,84	0,65	0,57	0,47	0,42

Izvor: Obrada autorice prema podacima Kraš d.d. dostupno na: <https://www.kras.hr/hr/otnama/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2021>

Kraš d.d. sve godine analize od 2017. Godine do 2021. Godine ima koeficijent zaduženosti manji od 50% što znači se više financira iz vlastitih izvora. Koeficijent zaduženosti treba biti 50% ili manji od 50%. Prvu godinu je koeficijent zaduženosti najveći i iznosi 45%, dok je najmanji u 2019. godini i iznosi 23%. Koeficijent financiranja kod poduzeća Kraš d.d. tijekom analize se smanjuje sve godine gdje je prvu godinu najveći, a zatim sve ostale godine se smanjuje. To ukazuje da poduzeće godinama smanjuje svoju zaduženost, a povećava financiranje iz vlastitih izvora.

Pokazatelji aktivnosti

Iduća tablica broj 18 prikazuje pokazatelje aktivnosti poduzeća Kraš d.d. analizirane od 2017. do 2021. godine.

Tablica 18: Prikaz pokazatelja aktivnosti poduzeća Kraš d.d.

Pokazatelji aktivnosti Kraš d.d.	2017	2018	2019	2020	2021
a) Koeficijent obrta dugotrajne imovine	1,62	1,73	1,80	1,69	1,76
b) Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	2,89	1,66	1,84	2,38	2,29

Izvor: Obrada autorice prema podacima Kraš d.d. dostupno na: <https://www.kras.hr/hr/otnama/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2021>

Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine je poželjniji što je veći iznos i kod poduzeća Kraš d.d. je najveći u 2019. godini i iznosi 1,80, a najmanji je u prvoj godini analize 1,62. Ovaj koeficijent pokazuje da na 1

kunu dugotrajne imovine se stvara u 2017. godini 1,62 novčanih jedinica ukupnih prihoda, a u idućoj godini 1,73 novčanih jedinica ukupnih prihoda. Zadnju godinu iznosi 1,76.

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine poduzeća Kraš d.d. pokazuje da na 1 kunu kratkotrajne imovine u 2017. godini se stvara 2,89 novčanih jedinica ukupnih prihoda gdje je koeficijent ujedno i najveći, dok je najmanja vrijednost iduće godine 1,66. Zadnje dvije godine analize se povećavaju koeficijenti obrta kratkotrajne imovine što je i poželjno za poduzeće Kraš d.d.

Pokazatelji likvidnosti

Iduća tablica broj 19 prikazuje pokazatelje likvidnosti poduzeća Kraš d.d. analizirane od 2017. do 2021. godine.

Tablica 19: Prikaz pokazatelja likvidnosti poduzeća Kraš d.d.

Pokazatelji likvidnosti Kraš d.d.	2017	2018	2019	2020	2021
a) Koeficijent trenutne likvidnosti	0,23	0,30	0,34	0,17	0,24
b) Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,06	1,09	1,48	1,20	1,37
c) Koeficijent tekuće likvidnosti	1,54	1,69	2,33	1,78	2,20

Izvor: Obrada autorice prema podacima Kraš d.d. dostupno na: <https://www.kras.hr/hr/otomana/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2021>

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje sposobnost poduzeća da podmiri trenutno svoje obveze. Kod poduzeća Kraš d.d. koeficijenti su mali tijekom svih godina što znači da poduzeće ima veće kratkoročne obveze od novca u banci i blagajni. Koeficijent je najveći u 2019. godini i iznosi 0,34, dok je najmanji u 2020. godini i iznosi 0,17.

Koeficijent ubrzane likvidnosti za razliku od prethodnog samo još dodatno uključuje potraživanja. Pokazatelj bi trebao biti jednak 1 ili veći od 1. Prvu godinu analize je najmanji, dok je u 2019. godini najveći i iznosi 1,48.

Koeficijent tekuće likvidnosti bi trebao biti veći ili jednak 2 kako bi se pokazalo da poduzeće podmiruje uredno svoje kratkoročne obveze. Koeficijent je u 2019. godini i u zadnjoj godini analize veći od 2, što pokazuje da poduzeće uredno podmiruje svoje kratkoročne obveze, dok u ostalim godinama je manji od 2 i pokazuje suprotno.

Pokazatelji profitabilnosti

Iduća tablica broj 20 prikazuje pokazatelje profitabilnosti poduzeća Kraš d.d. analizirane od 2017. do 2021. godine.

Tablica 20: Prikaz pokazatelja profitabilnosti poduzeća Kraš d.d.

Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Kraš d.d.	2017	2018	2019	2020	2021
Marža profita	2,99%	4,95%	1,79%	2,41%	2,78%
Stopa povrata imovine	2,59%	4,20%	1,63%	2,38%	2,77%

Izvor: Obrada autorice prema podacima Kraš d.d. dostupno na: <https://www.kras.hr/hr/otomama/informacije-za-investitore/financijska-izvjesca?y=2021>

Kod poduzeća Kraš d.d. marža profita se mijenja tijekom godina, gdje je u 2018. godini najveća i iznosi 4,95%, a najmanja je u idućoj godini 1,79%. Može se zaključiti da poduzeću ostane dio prihoda nakon što podmiri sve svoje obveze i porez na dobit.

Stopa povrata imovine pokazuje da je na 100 investiranih jedinica ostvareno u 2018. godini 4,20% novčanih jedinica operativne dobiti gdje je ujedno pokazatelj najveći kao i kod prethodnog pokazatelja. Iduće godine se pokazatelj smanjio na 1,63% gdje je ujedno i najmanji pokazatelj uspoređujući sa ostalim godinama analize.

5. USPOREDBA PODUZEĆA PODRAVKA D.D. SA PODUZEĆEM KRAŠ D.D.

5.1. Rezultati analize putem pokazatelja kod oba poduzeća i njihova usporedba

Pokazatelji ekonomičnosti kod Podravke d.d. i Kraš d.d. pokazuju da poduzeća kroz sve godine analize posluju pozitivno, jer im vrijednost pokazatelja nije manja od 1, što znači da imaju veće poslovne prihode od poslovnih rashoda. Ekonomičnost financiranja kod Podravke d.d. je pokazala da su kroz sve godine analize financijski prihodi bili veći od financijskih rashoda, dok kod poduzeća Kraš d.d. su financijski rashodi bili veći od financijskih prihoda i pokazatelj je bio manji od 1, osim u zadnjoj godini analize kada je bilo obrnuto. Pokazatelji zaduženosti kod oba poduzeća su pokazala da smanjuju svoju zaduženost, a povećavaju financiranje iz vlastitih izvora kroz sve godine analize. Kod pokazatelja aktivnosti, koeficijent obrta dugotrajne imovine je bio veći kod poduzeća Kraš d.d. i pokazao je da na 1 kunu dugotrajne imovine se stvara od 1,62 do 1,80 novčanih jedinica ukupnih prihoda. Kod poduzeća Podravka d.d. isti koeficijent je pokazao da se stvara od 1,03 do 1,14 novčanih jedinica ukupnih prihoda. Pokazatelji likvidnosti kod poduzeća Podravka d.d. su pokazali da poduzeće ima veće kratkoročne obveze od novca u banci i blagajni, te da uredno podmiruje svoje kratkoročne obveze u prvoj godini analize i u zadnje dvije godine analize. U 2018. i 2019. godini pokazatelj je manji od 2, te pokazuje da poduzeće ne podmiruje uredno svoje kratkoročne obveze. Kod poduzeća Kraš d.d. pokazatelji likvidnosti su pokazali isto kao kod Podravke d.d. da poduzeće ima veće kratkoročne obveze od novca u banci i blagajni. U 2019. godini i u zadnjoj godini analize poduzeće uredno podmiruje svoje obveze, dok u ostalim godinama pokazatelj je manji od 2 i pokazuje suprotno. Pokazatelji profitabilnosti kod poduzeća Podravka d.d. su pokazali da poduzeću ostane dio prihoda nakon što podmiri sve svoje obveze i porez na dobit, jer marža profita raste tijekom svih godina analize. Stopa povrata imovine također raste tijekom analize i pokazuje da na 100 investiranih jedinica je ostvareno između 2,80% i 7,97% novčanih jedinica operativne dobiti. Pokazatelji profitabilnosti kod poduzeća Kraš d.d. su manji nego kod Podravke d.d. i također pokazuju da poduzeću ostane dio prihoda nakon što podmiri sve svoje obveze i porez na dobit. Stopa povrata na imovinu je također manja i pokazuje da na 100 investiranih jedinica je ostvareno između 1,63% i 4,20% novčanih jedinica operativne dobiti.

5.2. Analiza pojedinačnih stavki financijskih izvještaja i usporedba kod oba poduzeća

Kod poduzeća Podravka d.d. u bilanci dugotrajna imovina raste kroz sve godine analize i veća je od kratkotrajne imovine. Unutar dugotrajne imovine stavka koja je najveća jest dugotrajna financijska

imovina koja je u 2019. godini narasla za 6,97% u odnosu na prethodnu godinu. Odgođena porezna imovina je najmanja stavka unutar dugotrajne imovine koja se najviše povećala u zadnjoj godini analize za 34,72%. Što se tiče kratkotrajne imovine zalihe i potraživanja zauzimaju najveći dio gdje iznos raste, pa pada tijekom analize od pet godina. Zalihe su narasle u 2019. godini za 15,87% u odnosu na prethodnu godinu, a u 2020. godini za 4,23% , dok su u ostalim godinama analize se smanjile. Potraživanja su narasla u 2018. godini za 3,61% i u svim ostalim godinama su se smanjila. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi su najmanja stavka i u 2020. godini su se najviše smanjili za 101,10% u odnosu na prethodnu godinu, dok su zadnju godinu analize narasli za 50,57%. Unutar kapitala i rezervi, vrijednost temeljnog kapitala je bila najveća, dok zadržana dobit ili preneseni gubitak su bili najmanja stavka. Rezerviranja su se smanjivala, pa povećavala, a kratkoročne obveze su bile veće od dugoročnih obveza. Dugoročne obveze su najmanje bile u zadnjoj godini analize i smanjile su se za 172,95% kao i kratkoročne obveze koje su se smanjile za 32,75%. Aktiva i pasiva su u svim godinama analize rasle, dok su u 2018. godini jedino se smanjile za 3,10%. Što se tiče prihoda i rashoda poduzeća Podravka d.d. najveće promjene su vidljive kod financijskih prihoda i rashoda koji su se znatno smanjili. Financijski prihodi su se smanjili za 342,62% u 2018. godini, nakon čega su rasli tijekom analize. Financijski rashodi su cijelo vrijeme se smanjivali, a najviše u 2019. godini za 223,18% u odnosu na prethodnu godinu. Poslovni prihodi rastu kroz sve godine analize i najveći rast bilježe u 2019. godini za 4,14% u odnosu na prethodnu godinu, a najmanji rast u 2020. godini. Poslovni rashodi rastu u 2019. godini i 2021. godini, dok u ostalim se smanjuju.

Kod poduzeća Kraš d.d. dugotrajna imovina se smanjuje kroz sve godine osim u 2020. godini kada je narasla za 6,67% u odnosu na prethodnu godinu. Najveće smanjenje je bilo u 2018. godini za 7,41% u usporedbi sa prvom godinom analize. Kratkotrajna imovina se najviše povećala u 2018. godini za 9,80% u odnosu na prvu godinu analize, a najviše se smanjila u 2020. godini za 28,41% u odnosu na prethodnu godinu. Unutar dugotrajne imovine najveća stavka jest materijalna imovina, a najmanja odgođena porezna imovina. Materijalna imovina se najviše povećala za 7,34% u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu, a u 2018. godini se najviše smanjila za 5,28%. Unutar kratkotrajne imovine zalihe i potraživanja su najveće stavke, a potraživanja zauzimaju veći dio. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi su najmanja stavka i u zadnjoj godini analize se smanjuju čak za 380,36%. Temeljni kapital je najveća stavka unutar kapitala i rezervi, dok je najmanja stavka kapitalne rezerve. Rezerviranja rastu tijekom analize u svim godinama osim u 2018. godini kada se smanjuju za 13,03% u odnosu na prvu godinu analize. Kratkoročne obveze su veće od dugoročnih obveza. Dugoročne obveze su se najviše smanjile u 2020. godini za 140,37% , a najviše narasle u 2019. godini za 34,90%. Kratkoročne obveze su najviše narasle u 2020. godini, dok su se najviše smanjile u 2019. godini za 51,69% u odnosu na prethodnu. Poslovni prihodi su veći od financijskih prihoda i rastu kroz sve godine analize osim u 2018. godini kada su se smanjili za 1,19%. Financijski

prihodi također rastu tijekom analize osim u zadnjoj godini analize kada su se smanjili za 29,74% u odnosu na prethodnu godinu. Poslovni rashodi se smanjuju u 2018. i 2020. godini, dok financijski rashodi se smanjuju u 2018 i 2021. godini.

5.3. Odgovori na postavljena istraživačka pitanja

- Što su pokazale vertikalna i horizontalna analiza kod Podravke d.d. i Kraša d.d.?

Horizontalna analiza bilance Podravke d.d. je pokazala kako je dugotrajna imovina veća od kratkotrajne imovine i da kroz sve godine analize se povećava, dok kratkotrajna imovina se smanjuje. Kapital i rezerve također se tijekom godina povećavaju, dok kratkoročne i dugoročne obveze se smanjuju kroz pet godina analize. Ukupna aktiva i pasiva se smanjuju u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu za 3,10%, dok sve ostale godine se iznos povećava, a najviše za 1,60% u 2019. godini u odnosu na prethodnu. Podravka d.d. ima sve ove stavke veće od poduzeća Kraš d.d. kod kojeg su rezultati horizontalne analize bilance drukčiji. Dugotrajna imovina je također veća od kratkotrajne imovine, ali se ona ne povećava kroz sve godine već se taj iznos smanjuje u 2018., 2019. i u 2021. godini gdje je najveće smanjenje vidljivo u 2018. godini za 7,41% u odnosu na prethodnu godinu. Kratkotrajna imovina se povećava, a zatim smanjuje i u zadnjoj godini analize se povećava za 7,34%. Kod Kraša d.d. kapital i rezerve ne rastu tijekom svih godina analize, te taj iznos se najviše smanjio u 2019. godini za 1,50%. Dugoročne i kratkoročne obveze i rastu i padaju tijekom analize, dok rezerviranja samo padaju drugu godinu analize i nastavljaju se povećavati. Ukupna aktiva i pasiva se smanjuju u 2019. i 2020. godini, a zadnju godinu analize bilježe veći rast za 2,69% za razliku od prve godine analize kada je to bilo povećanje za 1,31%. Što se tiče horizontalne analize računa dobiti i gubitka kod poduzeća Podravka d.d. je vidljivo da su poslovni prihodi i poslovni rashodi veći od financijskih prihoda i rashoda. Poslovni prihodi rastu kroz sve godine analize, dok financijski prihodi se smanjuju kroz sve godine analize. Financijski prihodi i rashodi se smanjuju, ali je važno naglasiti da je veće smanjenje rashoda čak 223,18% u 2019. godini. Poduzeće kroz sve godine analize posluje pozitivno, odnosno s dobitkom koji kroz sve godine raste, a najviše u 2020. godini za 25,10% u odnosu na prethodnu. Kod poduzeća Kraš d.d. su također veći poslovni prihodi i poslovni rashodi od financijskih prihoda i rashoda. Poslovni prihodi ne rastu kroz sve godine za razliku od poduzeća Podravka d.d. kao i financijski prihodi. Što se tiče rashoda oni također se ne smanjuju kroz sve godine što bi bilo poželjno, već se u dvije godine analize povećavaju. Poduzeće također kroz sve godine analize posluje pozitivno, ali se ta dobit kroz godine ne povećava, već se u 2019. godini smanjuje za 174,92% u odnosu na prethodnu godinu.

Vertikalna analiza bilance kod poduzeća Podravka d.d. je pokazala da najveći udio u ukupnoj aktivni ima dugotrajna imovina čiji udio u zadnjoj godini je najveći i iznosi čak 70,05%, a iduća je kratkotrajna imovina čiji je udio najveći u prvoj godini i iznosi 37,96% dok je sve ostale godine udio manji. Što se tiče pasive najveći udio zauzima kapital i rezerve čiji udio u zadnjoj godini analize je najveći i iznosi

84,73%. Kratkoročne obveze imaju veći udio od dugoročnih obveza u ukupnoj pasivi i taj udio raste u drugoj godini analize i zatim pada kroz sve ostale godine. Udio dugoročnih obveza se smanjuje kroz sve godine analize i u zadnjoj godini je najmanji i iznosi 1,41%. Kod poduzeća Kraš d.d. je također najveći udio u ukupnoj aktivi imala dugotrajna imovina, ali udjeli su manji nego kod poduzeća Podravka d.d. Što se tiče pasive također najveći udio ponovo imaju kapital i rezerve gdje također udjeli jesu manji nego kod poduzeća Podravka d.d. Kratkoročne obveze zauzimaju veći udio od dugoročnih obveza i taj udio se smanjuje kroz sve godine analize, dok udio dugoročnih obveza raste pa pada. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Podravka d.d. i Kraš d.d. je pokazala da najveći udio imaju poslovni prihodi u ukupnim prihodima za razliku od financijskih prihoda. Također veći udio imaju poslovni rashodi od financijskih rashoda u ukupnim rashodima.

- Kakav bi bio ukupni zaključak o uspješnosti poslovanja Podravke d.d. i Kraša d.d. temeljem analize njihovih financijskih izvještaja i pokazatelja?

Oba poduzeća kroz sve godine analize posluju pozitivno, odnosno ostvaruju dobitak od 2017. do 2021. godine. Kod poduzeća Podravka d.d. je vidljivo da dobitak raste kroz sve godine analize, dok kod poduzeća Kraš d.d. se dobitak ne povećava kroz sve godine i drastično se smanjio u 2019. godini za 174,92% u odnosu na prethodnu godinu. Pokazatelji ekonomičnosti kod oba poduzeća su pokazala da imaju veće poslovne prihode od poslovnih rashoda i time kroz sve godine posluju pozitivno. Pokazatelji profitabilnosti su nešto manji kod poduzeća Kraš d.d., ali kod oba poduzeća pokazuju da ostane dio prihoda nakon što se podmire sve obveze.

- Kakav je utjecaj pandemija COVID-19 imala na poslovanje Podravke d.d. i Kraša d.d., te kako se to odražavalo na njihove financijske izvještaje i pokazatelje?

Negativni utjecaji poput negativnih tečajnih razlika, porast cijena sirovina i materijala, te slaba turistička sezona nisu utjecali previše na Podravku d.d. koja je u 2020. godini nastavila poslovanje s dobitkom. Te godine je ostvarila operativnu dobit u iznosu 167,7 milijuna kuna i 2.112,2 milijuna kuna prihoda od prodaje. Podravka d.d. je u istom tom razdoblju ojačala na domaćem i inozemnom tržištu kao i u prodaji proizvoda u online kanalu. Što se tiče poduzeća Kraš, također je poduzeće nastavilo poslovanje s dobitkom i ostvarilo prihode na razini grupe te godine 1.042,5 milijuna kuna što je za 0,5% veće u odnosu na prošlu godinu. 972,5 milijuna kuna su iznosili prihodi od prodaje, dok prodaja konditorskih proizvoda na domaćem tržištu je dosegla oko 522 milijuna kuna. Što se tiče inozemnog tržišta tu su također prihodi od prodaje bili oko 444,2 milijuna kuna. Kod poduzeća Kraš d.d. je bilo i negativnog utjecaja, a to je najviše bilo zbog podizanja cijena sirovina i materijala koje su znatno porasle, gdje je šećer narastao za oko 17%, kakao 14%, te lješnjak za 18%.

- Je li pandemija COVID-19 utjecala pozitivno ili negativno na navedena poduzeća i koje je bolje prošlo prema analizi financijskih izvještaja i pokazatelja?

Na oba poduzeća je djelovala više pozitivno, nego negativno iz razloga što su oba poduzeća nastavila poslovati sa dobitkom, gdje je kod poduzeća Podravka d.d. taj dobitak sve više rastao. Kod navedenog poduzeća je vidljivo da se zaduženost sve više smanjivala, a imovina te godine povećala za 0,5% u odnosu na prethodnu godinu. Oba poduzeća su financijski uspješna i stabilna. Proizvodnja kod poduzeća Kraš d.d. je bila veća 1,9% u odnosu na prethodnu godinu. Također je navedeno poduzeće potvrdilo da je lider u proizvodnji konditorskih proizvoda unatoč navedenoj krizi i započelo te iste godine ulaganje u novu i bolju opremu. Više od pola proizvodnje je plasirano na domaće tržište, dok ostatak na tržište inozemstva gdje je iste godine započela suradnja s kupcem iz Katara.

- Koje su se stavke kod financijskih izvještaja najviše promijenile tijekom analize i koji je mogući uzrok promjene kod oba poduzeća?

Kod poduzeća Podravka d.d. u bilanci je vidljiva najveća promjena kod novca u banci i blagajni gdje je drastično se iznos smanjio u 2019. godini na 2.180.374 kuna, a prethodnu godinu je iznosio 68.166.505 kuna što je za 3.026,37% vidljivo smanjenje. U pasivi je najveća promjena bila kod dugoročnih obveza koje su se zadnju godinu analize smanjile za čak 172,95%. U računu dobiti i gubitka financijski prihodi su se najviše smanjili za 353,62% u 2019. godini u odnosu na prethodnu, a odmah iza njih su po nešto manjem postotku se smanjili financijski rashodi za 223,18% u istoj 2019. godini. Kod poduzeća Kraš d.d. u bilanci je vidljiva najveća promjena kod kratkotrajne financijske imovine koja se u zadnjoj godini analize smanjila za 2.870,90%. U 2020. godini je iznosila 3.125.710 kuna, a u 2021. godini 105.211 kuna što je izazvalo najveću promjenu. U pasivi najveća promjena je bila kod dobiti ili gubitka poslovne godine gdje se smanjio u 2019. godini za 186,55% u odnosu na prethodnu godinu, dok su dugoročne obveze se također smanjile za 140,37% u 2020. godini u odnosu na prethodnu. U računu dobiti i gubitka financijski rashodi su se najviše smanjili za 97,20% u 2018. godini u odnosu na prethodnu, dok su financijski prihodi u istoj to godini narasli za 54,09%.

- Koliko su pouzdani financijski izvještaji Podravke d.d. i Kraša d.d. - analiza putem mišljenja revizora?

Uzet će se u razmatranje 2020. godina budući da su prethodna pitanja bila vezana za pandemiju COVID-19 koja je obilježila navedenu godinu i kao nastavak gore navedene priče osvrnut ćemo se na mišljenje revizora. Što se tiče poduzeća Kraš d.d. iznijet će se mišljenje neovisnog revizora revizorske mreže Deloitte, koji u svom mišljenju iznose da su priloženi financijski izvještaji fer prikazani i prezentirani u svim značajnim odrednicama, te financijski položaj Grupe i financijska

uspješnost kao i novčani tokovi za završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija („MSFI“). Također se naglašava da je obavljena revizija u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Kod poduzeća Podravka d.d. iste godine se iznosi mišljenje neovisnog revizora revizorske mreže Ernst & Young d.o.o., koji iznose da priloženi godišnji financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj, uspješnost poduzeća i novčane tokove u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od EU. Obavljena je revizija u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima) i naglašeno je da su neovisni od društva u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, uključujući Međunarodne standarde neovisnosti (IESBA Kodeks) i Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA).

6. ZAKLJUČAK

Financijski izvještaji objektivno prikazuju financijsko stanje poduzeća. Imaju za cilj pružiti sve informacije o financijskoj uspješnosti poduzeća, koje pomažu menadžerima, investorima i drugim zainteresiranim stranama. Pomoću njih se mogu razviti ideje za prilagodbu u novim tržišnim uvjetima što je danas izrazito važno. Analiza putem pokazatelja pokazuje ekonomičnost, aktivnost, likvidnost, profitabilnost i zaduženost poduzeća koje pomažu da poduzeće procjeni budući izgled i poboljša rast i razvoj poduzeća. Vertikalna i horizontalna analiza u kombinaciji daju cijelu sliku poduzeća i dublji uvid u određene stavke.

Analiza financijskih izvještaja je pokazala da poduzeće Podravka d.d. i poduzeće Kraš d.d. posluju kroz sve godine analize s dobitkom od 2017. do 2021. godine. Dobitak kroz sve godine analize raste kod poduzeća Podravka d.d., dok kod poduzeća Kraš d.d. se dobitak ne povećava kroz sve godine analize. Aktiva i pasiva poduzeća Podravka d.d. rastu kroz sve godine analize, ali u 2018. godini se smanjuju za 3,10% u odnosu na 2017. godinu. Najveće povećanje se dogodilo u 2019. godini za 1,60% u odnosu na prethodnu godinu analize. Ukupni prihodi su bili veći od ukupnih rashoda i najviše su narasli u zadnjoj godini analize za 4,25% u odnosu na prethodnu godinu analize. Poslovni prihodi su činili kroz pet godina analize od 90% do 97,60% ukupnih prihoda, dok su poslovni rashodi činili od 97,21% do 99,82% ukupnih rashoda. Aktiva i pasiva poduzeća Kraš d.d. se smanjuju kroz sve godine analize, ali u 2020. godini se povećavaju za 89,12% u odnosu na prethodnu godinu analize. Najveće smanjenje se dogodilo u zadnjoj godini analize za 380,36% u odnosu na 2019. godinu. Ukupni prihodi su bili veći od ukupnih rashoda kao kod poduzeća Podravka d.d. i najviše su narasli u zadnjoj godini analize za 3,94% u odnosu na prethodnu godinu analize. Udio poslovnih prihoda u ukupnim prihodima je bio veći nego kod poduzeća Podravka d.d. i iznosio je između 99,03% i 99,89%. Također je udio poslovnih rashoda u ukupnim rashodima bio veći i iznosio je između 98,30% i 99,15%.

Analiza putem financijskih pokazatelja je pokazala da oba poduzeća imaju veće prihode od rashoda, te da im ostane dio prihoda nakon što podmire sve svoje obveze. Također je pokazala da poduzeća imaju veće kratkoročne obveze od novca u banci i blagajni i da kroz sve godine analize smanjuju svoju zaduženost, a povećavaju financiranje iz vlastitih izvora.

LITERATURA

1. Aljinović Barać Ž., (2006): Vježbe 1: Računovodstvo, Ekonomski fakultet u Splitu
2. Bolfek, B., Stanić, M., & Knežević, S. (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. *Ekonomski vjesnik: Review of Contemporary Entrepreneurship, Business, and Economic Issues*, 25(1), 146-167.
3. Dečman, N. (2012). Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj. *Ekonomski pregled*, 63(7-8), 446-467.
4. Herceg, Z. , Lelas V., (24. svibanj 2022). Portal hrvatske tehničke baštine, Prehrambena industrija, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, raspoloživo na: <https://tehnika.lzmk.hr/prehrambena-industrija/> [pristupljeno 16.03.2023.].
5. Janus, A. (2010). Analiza financijskih izvještaja pomoću pojedinačnih pokazatelja. *Financijski klub, Zagreb*.
6. Ježovita, A. (2018). Specifičnosti analize financijskih izvještaja proračunskih korisnika. *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, 16(2), 73-92.
7. Ježovita, A., & Žager, L. (2014). Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti. *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, 12(1), 1-22
8. Kraš d.d., osnovne informacije o poduzeću Kraš, [Internet], raspoloživo na: <https://www.kras.hr/hr> [pristupljeno 15.03.2023.].
9. Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) Narodne novine RH (br. 136/09, 8/09, 18/10).
10. Ministarstvo financija Republike Hrvatske [MFINHR],: Financijski izvještaji, dostupno na: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/bankarstvo-racunovodstvo-i-revizija-111/financijski-izvjestaji-i-nefinancijsko-izvjesce/financijski-izvjestaji/2360> [pristupljeno 16.03.2023.].
11. Podravka d.d., osnovne informacije o poduzeću Podravka, [Internet], raspoloživo na: <https://www.podravka.hr/> [pristupljeno 15.03.2023.].
12. Rogošić, A.; Perica, I.: Analiza financijskih izvještaja neprofitnih organizacija, 52. jesensko savjetovanje Računovodstvo, revizija i porezi u praksi / Aljinović Barać, T. - Brela : Udruga računovođa i financijskih djelatnika Split, 2017., str. 129-130
13. Tintor, Ž. (2019). Važnost revizije kao pokazatelja kvalitete financijskih izvještaja. *Obrazovanje za poduzetništvo-E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, 9(2), 140-153.

14. Tintor, Ž. (2020). Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih poslovnih odluka. *Obrazovanje za poduzetništvo-E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, 10(1), 84-103.
15. Vidučić, Lj. (2008). *Financijski menadžment*, VI. izdanje. RRiF plus d.o.o., Zagreb.
16. Vidučić, Lj. (2012): *Financijski menadžment*, RRiF plus d.o.o., Zagreb
17. Vidučić Lj., Pepur S., Šimić Šarić M., (2015.), *Financijski menadžment*, IX. Dopunjeno i izmijenjeno izdanje, Zagreb, RriF plus d.o.o.
18. Vukoja, B. (2018). Analiza financijskih pokazatelja i odlučivanje u poduzeću. *Tranzicija*, 20(41), 105-115.
19. Zakon o računovodstvu, NN 78/15 (2015)
20. Zakon o računovodstvu, NN 82/2023 (2023)
21. Žager, L., & Ježovita, A. (2017). Utjecaj strukture imovine poduzeća na ocjenu likvidnosti. *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru*, (23), 230-252.
22. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.) *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia

POPIS TABLICA

Tablica 1: Skraćena bilanca	8
Tablica 2: Skraćeni račun dobiti i gubitka	9
Tablica 3: Horizontalna analiza skraćene bilance poduzeća Podravka d.d. za razdoblje 2017-2021	18
Tablica 4: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Podravka d.d. za razdoblje 2017-2021	22
Tablica 5: Vertikalna analiza skraćene bilance poduzeća Podravka d.d. za razdoblje 2017-2021	24
Tablica 6: Vertikalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Podravka d.d. za razdoblje 2017-2021	29
Tablica 7: Prikaz pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Podravka d.d.	31
Tablica 8: Prikaz pokazatelja zaduženosti poduzeća Podravka d.d.	32
Tablica 9: Prikaz pokazatelja aktivnosti poduzeća Podravka d.d.	32
Tablica 10: Prikaz pokazatelja likvidnosti poduzeća Podravka d.d.	33
Tablica 11: Prikaz pokazatelja profitabilnosti poduzeća Podravka d.d.	34
Tablica 12: Prikaz horizontalne analize skraćene bilance poduzeća Kraš d.d.	35
Tablica 13: Prikaz horizontalne analize skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Kraš d.d.	39
Tablica 14: Prikaz vertikalne analize skraćene bilance poduzeća Kraš d.d.	42
Tablica 15: Prikaz vertikalne analize skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Kraš d.d.	46
Tablica 16: Prikaz pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Kraš d.d.	48
Tablica 17: Prikaz pokazatelja zaduženosti poduzeća Kraš d.d.	49
Tablica 18: Prikaz pokazatelja aktivnosti poduzeća Kraš d.d.	49
Tablica 19: Prikaz pokazatelja likvidnosti poduzeća Kraš d.d.	50
Tablica 20: Prikaz pokazatelja profitabilnosti poduzeća Kraš d.d.	51

POPIS SLIKA

Slika 1: Logo poduzeća Podravka d.d.	17
Slika 2: Logo poduzeća Kraš d.d.	35

SAŽETAK

U procesu poslovnog odlučivanja menadžera važne su informacije o financijskim izvještajima i kvalitetna informacijska podloga za donošenje poslovnih odluka. Poduzeća ne mogu poslovati bez vođenja evidencije o poslovanju, stanju i razvoju poduzeća. Svako poduzeće sastavlja financijske izvještaje koji pomažu i unutarnjim i vanjskim korisnicima za uvid u bolje poslovanje. Analiza temeljnih financijskih izvještaja i financijskih pokazatelja u prehrambenoj industriji od 2017. do 2021. godine je obuhvaćena u ovom diplomskom radu. Prehrambena industrija je važna gospodarska grana koja zapošljava velik broj ljudi i ostvaruje najveće prihode. Izabrano je vodeće prehrambeno poduzeće Podravka d.d. i najveće poduzeće konditorskih proizvoda Kraš d.d. Nakon teorijskog dijela, horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka dale su cjelovitiju sliku oba poduzeća i dublji uvid u pojedine stavke poslovanja. Analiza putem financijskih pokazatelja je pokazala stanje oba poduzeća kroz pet godina. Oba poduzeća su prepoznatljiva po kvalitetnoj proizvodnji i strategiji koju koriste u svom poslovanju i dobroj suradnji s vodećim partnerima.

Ključne riječi: financijski izvještaji, financijski pokazatelji, prehrambena industrija

SUMMARY

In the business decision-making process of managers, information on financial statements and a quality information base for making business decisions are important. Companies cannot operate without keeping records on the business, condition and development of the company. Every company compiles financial statements that help both internal and external users to gain insight into better business operations. The analysis of basic financial reports and financial indicators in the food industry from 2017 to 2021 is included in this thesis. The food industry is an important economic branch that employs a large number of people and generates the highest revenues. The leading food company Podravka d.d. was chosen. and the largest confectionary company Kraš d.d. After the theoretical part, the horizontal and vertical analysis of the balance sheet and profit and loss account gave a more complete picture of both companies and a deeper insight into individual business items. Analysis through financial indicators showed the state of both companies over five years. Both companies are recognizable for their quality production and the strategy they use in their business and good cooperation with leading partners.

Keywords: financial statements, financial indicators, food industry